

**Diagnoza implementacji
Kompetencji Kluczowych
w kontekście potrzeb i uwarunkowań lokalnych i regionalnych
oświaty i rynku pracy**

**Zespół Szkół Zawodowych Nr 1
Im. Komisji Edukacji Narodowej
w Białej Podlaskiej**

Opracowała Monika Romanowska

Biała Podlaska, Marzec 2009

Spis treści

Diagnoza implementacji Kompetencji Kluczowych w kontekście potrzeb i uwarunkowań lokalnych i regionalnych oświaty i rynku pracy Zespół Szkół Zawodowych Nr 1 Im. Komisji Edukacji Narodowej w Białej Podlaskiej.....	1
WSTĘP	3
I. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY	7
I.1 Położenie geograficzne.....	7
I.2 Krótki opis bazy dydaktycznej szkoły.....	7
I.3 Charakterystyka uczniów szkoły	8
I.4 Charakterystyka kadry pedagogicznej.....	12
I.5 Główne problemy nauczycieli w kształtowaniu KK i zawodowych.....	13
II. KOMPETENCJE KLUCZOWE I ZAWODOWE.....	16
II.1 Efekty kształcenia	16
II.1.1 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie przedsiębiorczości.....	16
II.1.2 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie technologii informacyjnej i przedmiotów matematyczno-przyrodniczych	18
II.1.3 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie matematyki....	20
II.1.4 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie języków obcych	23
II.2 Kompetencje zawodowe absolwentów	25
II.3 Kompetencje kluczowe a kompetencje zawodowe	29
III. RYNEK PRACY	32
III.1 Regionalny rynek pracy w aspekcie specjalności zawodowych placówki	32
III.2 Kompetencje Kluczowe a rynek pracy	38
III.3 Funkcjonowanie absolwentów na lokalnym i regionalnym rynku pracy.	39
IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA I UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH.....	43
IV.1 Prognozy demograficzne	43
IV.2 Współpraca szkoły z zakładami pracy.....	44
IV.3 Działalność szkoły na rzecz przygotowania uczniów do funkcjonowania w zmieniających się realiach rynku pracy	45
V. WNIOSKI I REKOMENDACJE.....	47

WSTĘP

Zespół Szkół Zawodowych nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Białej Podlaskiej jest jedną z dziesięciu szkół województwa lubelskiego zakwalifikowanych do udziału w projekcie „SZKOŁA KLUCZOWYCH KOMPETENCJI. Program rozwijania umiejętności uczniów szkół Polski Wschodniej”, który realizowany jest przez Wyższą Szkołę Ekonomii i Innowacji w Lublinie. Celem projektu jest zwiększenie dostępności do rozwoju kompetencji kluczowych uczniów szkół ponadgimnazjalnych o profilu zawodowym oraz szkół policealnych w Polsce Wschodniej.

W ramach projektu zrealizowane zostaną programy autorskie uwzględniające kształtowanie kompetencji kluczowych w zakresie nauczania:

- przedmiotów matematyczno – przyrodniczych - koordynator Pani Elżbieta Zalech,
- technologii informacyjno–komunikacyjnych (ICT) – koordynator Pan Krzysztof Doroszuk,
- języków obcych: język angielski – koordynator Pani Iwona Kalenik,
- przedsiębiorczości – koordynator Pani Małgorzata Żbikowska.

„Diagnoza implementacji kompetencji kluczowych w kontekście potrzeb i uwarunkowań lokalnych i regionalnych oświaty i rynku pracy” obejmuje następujące obszary: charakterystykę szkoły, kompetencje kluczowe i zawodowe, rynek pracy, charakterystykę środowiska i uwarunkowań zewnętrznych, wnioski i rekomendację oraz analizy SWOT.

Charakterystyka szkoły przedstawia następujące aspekty: uwarunkowania społeczno–geograficzne, opis bazy dydaktycznej, charakterystykę uczniów i kadry pedagogicznej oraz diagnozę głównych problemów nauczycieli w kształtowaniu kompetencji berneńskich.

Efekty kształcenia zawierają kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie: przedsiębiorczości, technologii informacyjnej, matematyki i języków obcych. Specjalności zawodowe szkoły odniesiono do lokalnego i regionalnego rynku pracy. Wskazano także możliwości zatrudnienia i funkcjonowania absolwentów na lokalnym i regionalnym rynku pracy.

Charakterystyka środowiska i uwarunkowań zewnętrznych obejmuje prognozy demograficzne, współpracę szkoły z zakładami pracy i działalność szkoły na rzecz

przygotowania ucznia do funkcjonowania w zmieniających się realiach rynku pracy. Diagnoza zawiera wnioski i rekomendacje dotyczące dalszej pracy szkoły na rzecz zwiększania efektywności uczniów na lokalnym i regionalnym rynku pracy.

Cele ogólne projektu :

- Ocena działań szkoły w kontekście potrzeb i uwarunkowań lokalnych i regionalnych oświaty i rynku pracy;
- Charakterystyka uwarunkowań lokalnych i regionalnych.

Określenie próby badawczej

Do badania wybrano ze szkoły i jej otoczenia następujących przedstawicieli:

- uczniów z liceum profilowanego i technikum,
- nauczycieli przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących,
- organu prowadzącego,
- lokalne i regionalne zakłady pracy,
- kierownictwo placówki.

Metody i narzędzia badawcze

Podstawowe metody prowadzenia diagnozy to:

- analiza dokumentów,
- wywiad,
- ankieta,
- analiza istniejącej sytuacji szkoły,
- analiza uwarunkowań środowiskowych szkoły.

W naszym badaniu wykorzystano wszystkie w/w metody.

Podstawowym narzędziem badawczym do zebrania informacji odnośnie funkcjonowania szkoły w zakresie omawianych obszarów była ANALIZA SWOT.

Przeprowadzenie badań

- Uczniowie, nauczyciele, przedstawiciel organu prowadzącego, lokalne zakłady pracy oraz kierownictwo placówki wypełnili przygotowane arkusze SWOT, z których każdy zawiera problematykę innego obszaru.
- Zebrano i opracowano informacje znajdujące się na arkuszach SWOT, oddzielnie dla każdego obszaru.
- Dokonano analizy dokumentów traktujących o prognozach demograficznych, rozwoju lokalnego i regionalnego rynku pracy.

- Przeprowadzono wywiad z pracodawcami, pracownikami nadzoru pedagogicznego i Dyrekcją Szkoły odnośnie problemów szkoły i pracodawców, które powinny być brane pod uwagę przy opracowaniu programów KK.

Diagnoza zostanie wykorzystana w bieżącej pracy szkoły w kontekście ewaluacji programu rozwoju szkoły, w zespołach zadaniowych do spraw przedmiotów zawodowych zarówno ekonomistów jak i informatyków oraz nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących: matematyków i nauczycieli języków obcych.

Dane Szkoły:

Zespół Szkół Zawodowych nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Białej Podlaskiej

<http://zsz1.edu.pl>

Dyrekcja

dr Marta Borys - dyrektor szkoły

mgr Jolanta Nowotniak – wicedyrektor

mgr Bożena Panasiuk – wicedyrektor

mgr Bożenna Prokopiuk - wicedyrektor

mgr Elżbieta Zalech - wicedyrektor

Adres

21-500 Biała Podlaska, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 36

tel. (0- 83) 343-66-06, 343-80-54

e-mail: sekretariat@zsz1.edu.pl

Internat

Zespołu Szkół Zawodowych nr 1

21-500 Biała Podlaska, ul. Artyleryjska 7

tel. (0- 83) 3436464

Zespół Szkół Zawodowych nr 1

Warsztaty Szkolne

21-500 Biała Podlaska, ul. Warszawska 11

tel. (0- 83) 3437801

e-mail: warsztaty@zsz1.edu.pl

Liczba oddziałów w szkole – 50

W poszczególnych typach szkół:

- Publiczne Gimnazjum nr 1 – 5
- Technikum nr 1 – 31
- I Liceum Profilowane – 9
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1 - 2
- Technikum Uzupełniające nr 1 dla Dorosłych – 3

I. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY

I.1 Położenie geograficzne

Zespół Szkół Zawodowych nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej położony jest w mieście Biała Podlaska w północnej części województwa lubelskiego. Miasto jest siedzibą dwóch powiatów bialskich: ziemskiego i grodzkiego. Miasto położone jest we wschodniej Polsce nad rzeką Krzną, obecnie liczy ok. 57700 mieszkańców. 35 km na wschód od miasta przebiega granica Unii Europejskiej z Białorusią. Jest jedną z siedmiu szkół ponadgimnazjalnych w mieście.

Szkoła położona jest w centrum miasta, w pobliżu znajduje się węzeł komunikacji MKK oraz dworzec PKS.

Do największych zakładów pracy w Białej Podlaskiej należy zaliczyć przede wszystkim takie przedsiębiorstwa jak: „ALU – TEAM Polska” spółka z o.o., „California Trailer”, Kociuk & Magier, Zakład Włókienniczy „BIAWENA” sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „BUDOMEX” spółka z o.o., Przedsiębiorstwo Produkcyjne, Handlowe i Usługowe „DOMBUD” spółka z o. o.

I.2 Krótki opis bazy dydaktycznej szkoły

W skład bazy dydaktycznej Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 wchodzi kompleks budynków przy ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 36 w Białej Podlaskiej.

Klasopracownie - ok. 40 klasopracowni, w tym pracownia multimedialna i 5 sal komputerowych, a także 3 pracownie gastronomiczne.

Biblioteka – zajmująca dwa pomieszczenia czytelną z wypożyczalnią oraz magazyn. Korzystają z niej uczniowie gimnazjum, szkół ponadgimnazjalnych, nauczyciele oraz pracownicy szkoły. Biblioteka liczy około 22 tys. woluminów. Dostosowany do potrzeb szkoły księgozbiór jest systematycznie uzupełniany. W czytelni uczniowie mogą korzystać z księgozbioru podręcznego: encyklopedii, słowników, zbiorów

audiowizualnych, prasy. Młodzież zdobywać umiejętności samodzielnego pogłębiania swojej wiedzy oraz rozwijać zainteresowania

i uzdolnienia. Czytelnia wyposażona jest w 8 stanowisk komputerowych z dostępem do sieci Internet. Na jednym stanowisku dostępny jest katalog biblioteczny. Wypożyczanie dokumentów odbywa się przy pomocy komputera.

Zaplecze sportowe to sala aerobikowa, siłownia, stadion, sala gimnastyczna.

Aula – może pomieścić około 350 osób. Wyposażona jest w nowoczesne nagłośnienie i posiada scenę, na której prezentują się uczniowie podczas różnych uroczystości - akademii, występów szkolnego chóru, czy zespołu tanecznego.

Internat dla dziewcząt przy ul. Artyleryjskiej 7 w Białej Podlaskiej. W internacie jest 95 miejsc w pokojach 3-4 osobowych, znajdują się 2 duże łazienki z kabinami prysznicowymi, 2 czytelnie, w których odbywają się spotkania i zajęcia.

Jest również pokój dla gości, pracownia komputerowa z dostępem do Internetu oraz blok żywieniowy, w którym szkoła zapewnia całodzienne wyżywienie dla mieszkank internatu.

Warsztaty i klasopracownie technologiczne zlokalizowane przy ul. Warszawskiej 11 w Białej Podlaskiej są placówką szkolenia praktycznego dla młodzieży kształcącej się w ZSZ nr 1. Nauka zawodu odbywa się poprzez przygotowywanie obiadów abonamentowych, różnorodnych zakąsek, wypieków ciast i ciasteczek oraz organizację przyjęć okolicznościowych różnego typu w pomieszczeniach warsztatów lub w miejscach wskazanych przez zamawiających. Dodatkowym atutem warsztatów jest możliwość organizowania przyjęć na wolnym powietrzu przy grillu czy ognisku.

I.3 Charakterystyka uczniów szkoły

W skład Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Białej Podlaskiej wchodzi następujące typy szkół: gimnazjum, technikum, liceum profilowane, zasadnicza szkoła zawodowa oraz technikum uzupełniające. W zespole w roku szkolnym 2008/2009 kształci się 1367 uczniów.

W Publicznym Gimnazjum nr 1 kształci się 122 uczniów.

W I Liceum Profilowanym kształci się 260 uczniów, 186 dziewcząt i 74 chłopców, młodzież wiejska stanowi 58% uczniów (152 uczniów), z tego 105 dziewcząt i 47 chłopców. Młodzież kształci się w klasach o profilu: ekonomiczno – administracyjnym, zarządzania informacją, usługowo - gospodarczym, cykl kształcenia trwa 3 lata.

W Technikum nr 1 kształci się 879 uczniów, 434 dziewcząt i 446 chłopców, młodzież wiejska stanowi 57,9 % uczniów (509 uczniów), z tego 287 dziewcząt i 222 chłopców. Młodzież kształci się w następujących zawodach: technik ekonomista, technik handlowiec, kucharz, technik usług gastronomicznych, technik informatyk, technik architektury krajobrazu, cykl kształcenia trwa 4 lata.

W Zasadniczej Szkole Zawodowej nr 1 kształcą się 57 uczniów, 27 dziewcząt i 30 chłopców, z tego 52,6% (30 uczniów) młodzieży pochodzi ze wsi, w tym 17 dziewcząt i 13 chłopców. Cykl kształcenia trwa 2 lata, młodzież kształci się w zawodzie: kucharz małej gastronomii.

W Technikum Uzupełniającym nr 1 dla Dorosłych kształcą się 49 słuchaczy, cykl kształcenia trwa 3 lata. Słuchacze kształcą się w zawodzie: kucharz.

Młodzież wiejska całej szkoły stanowi 52,21 % młodzieży.

Według danych z ankiet do szkoły dojeżdża 474 uczniów komunikacją PKS i 34 – PKP. Na stacji mieszka 31 uczniów, w bursie 7 a w internacie 68 uczniów. Jeden uczeń jest wychowankiem Domu Dziecka, jeden jest na usamodzielnieniu po pobycie w Domu Dziecka. W szkole uczy się 91 półsierot, 2 sieroty, duża grupa rodziców samotnie wychowuje dzieci. W rodzinach zastępczych wychowuje się 15 uczniów, w rodzinach wielodzietnych 127, w środowisku zaniedbanym wychowuje się 34 uczniów. 148 rodziców przebywa na zasiłkach dla bezrobotnych, 56 rodziców pracuje za granicą, 8 uczniów przebywa pod opieką rodziny, ponieważ oboje rodziców pracuje za granicą – tzw. eurosieroty. W szkole uczy się 10 uczniów z dysleksją, 4 z dysgrafią, 13 z dysortografią a dwóch uczniów ze względu na stan zdrowia jest nauczanych indywidualnie.

W naszej szkole jest grupa uczniów, którzy mają poważne problemy zdrowotne. Jeśli szkoła posiada informacje o takiej sytuacji dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy, pedagog podejmują działania wspierające ucznia i rodzica. Wśród zachorowań notujemy zachorowania na cukrzycę, choroby onkologiczne, zaburzenia w sferze psychicznej, depresję, łuszczycę, epilepsję, zespół Tourett`a, choroby kardiologiczne, choroby układu kostnego i słuchu. Indywidualne podejście do każdego z nich pozwala na funkcjonowanie dziecka w szkole i grupie rówieśniczej.

W I semestrze roku szkolnego 2008/2009 dwudziestu uczniów skorzystało z obiadów refundowanych przez opiekę społeczną. W szkole organizowane są różne formy pomocy uczniom w trudnej sytuacji materialnej. W okresie przedświątecznym szkoła zorganizowała paczki żywnościowe najbardziej potrzebującym. Młodzież w trudnej sytuacji materialnej otrzymuje także pomoc w formie paczek żywnościowych od Caritas oraz paczek żywnościowych i z ubraniami od Parafii Św. Michała Archanioła.

93 uczniów pochodzących z Białej Podlaskiej korzysta ze stypendiów. Stypendia wypłacane były jednorazowo. Duża grupa uczniów korzysta także ze stypendiów w gminach wiejskich.

Część uczniów szkoły objęta jest poradnictwem i pomocą pedagoga szkolnego. Wielu z nich prosi o pomoc z własnej inicjatywy. Pedagog szkolny współpracuje z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Białej Podlaskiej w rozwiązywaniu trudnych problemów. Szkoła w trudniejszych przypadkach korzysta z pomocy Caritasu i Policji.

Młodzież klas pierwszych w ramach lekcji wychowawczych spotkała się w policjantem. Dużym zainteresowaniem młodzieży klas III Liceum Profilowanego i IV Technikum cieszą się spotkania z pracownikami Pracowni Zawodowej przy Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej.

Uczniowie naszej szkoły uczestniczą konkursach, olimpiadach przedmiotowych, zawodach sportowych i odnoszą w nich sukcesy.

Rok szkolny 2007/2008

Rodzaj konkursu /olimpiady	Organizator	Nagrody/ osiągnięcia
Olimpiada Wiedzy o Wynalazczości	Polski Związek Stowarzyszeń Wynalazców i Racjonalizatorów	3 finalistów:
Olimpiada Innowacji Technicznych	Polski Związek Stowarzyszeń Wynalazców i Racjonalizatorów	2 finalistów:
Regionalny Konkurs Informatyczny „Dzień Bezpiecznego Komputera”	Zespół Szkół Energetycznych w Lublinie	I miejsce
Ogólnopolski Projekt „Patriotyzm z pokolenia na pokolenie”	Stowarzyszenie Parafiada i Pijarskie Centrum Edukacyjne ks. S Konarskiego	nasza szkoła zajęła 4 miejsce
Konkurs „Smaki Lubelszczyzny”	Radio Lublin i Urząd Marszałkowski w Lublinie	Wyróżnienie dla Technikum nr 1
Festiwal Kuchni Polskiej - Mistrzostwa Polski w Grillowaniu w Puławach	Urząd Marszałkowski w Lublinie	I miejsce

Rok szkolny 2008/2009

Rodzaj konkursu /olimpiady	Organizator	Nagrody/ osiągnięcia
Ranking Szkół Ponadgimnazjalnych	Dziennik „Rzeczpospolita” Miesięcznik „Perspektywy”	302 pozycja, 5 finalistów
8 Ogólnopolski Pokaz Regionalnych Stołów Wigilijnych	Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Gastronomii w Poznaniu	I miejsce

W ramach zajęć pozalekcyjnych w Zespole Szkół Zawodowych nr 1 prowadzone są zajęcia wyrównujące wiedzę i umiejętności z następujących przedmiotów: wiedza

o społeczeństwie, geografia, przedmioty ekonomiczne, przedmioty gastronomiczne, j. angielski, j. niemiecki oraz zajęcia przygotowujące do matury z j. polskiego, historii, j. rosyjskiego, j. angielskiego, j. niemieckiego, matematyki, chemii, geografii, biologii. Nauczyciele w ramach bezpłatnych godzin prowadzą także zajęcia wyrównawcze dla uczniów słabszych w szczególności z matematyki. W szkole działają koła zainteresowań: z historii, matematyki j. angielskiego, rosyjskiego a także Koło Gastronomiczne, Koło Naukowe Techników Informatyków. Zajęcia sportowe organizowane na terenie szkoły to: zespół taneczny, nauka tańca *Poloneza*, piłka ręczna, piłka siatkowa dziewcząt,

koszykówka chłopców, korektywa, piłka nożna chłopców, tenis stołowy dziewcząt i chłopców, lekkoatletyka.

Część z tych zajęć finansowana jest z projektów unijnych lub przez organ prowadzący. Znaczący odsetek zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli społecznie. Są to głównie zajęcia przygotowujące do egzaminów zewnętrznych.

Młodzież naszej szkoły ma możliwość uczestniczenia w akcjach społecznych oraz projektach kształtujących aktywność społeczną.

W szkole działa Szkolny Kabaret EKO-SHOW. W ramach zajęć dodatkowych młodzież przygotowuje występy artystyczne, sama opracowuje scenariusze, pisze teksty promujące kulturę języka polskiego. Kabaret występuje także na forum miejskim w licznych imprezach okolicznościowych.

W ramach Szkolnego Klubu Wolontariatu uczniowie współpracują ze Świetlicą Środowiskową „Dziupla” w Białej Podlaskiej oraz Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom i Młodzieży "PERSPEKTYWA".

Uczniowie naszej szkoły mają dostęp do platformy MOODLE e-learningowej. Nauczyciele specjalnie do tego przeszkoleni prowadzą kursy e-learningowe, przygotowujące młodzież do egzaminów zewnętrznych.

Również w czasie wolnym od nauki np. w okresie ferii szkolnych uczniowie mają możliwość uczestniczenia w różnorodnych zajęciach organizowanych w szkole: rekreacyjno - sportowych, grach zespołowych, zajęciach przygotowujących do matury, zajęciach w pracowni komputerowej.

Młodzież korzysta w miarę możliwości z wyjazdów turystyczno-edukacyjnych.

W dniach 9-13 marca 2009 został zorganizowany obóz narciarsko-snowboardowy z zajęciami socjoterapeutycznymi w Gliczarowie k. Bukowiny Tatrzańskiej przy pomocy

dofinansowania organu prowadzącego. W bieżącym roku szkolnym odbyły się wycieczki do Warszawy, Lublina, Białowieży dzięki uczestnictwu w projektach unijnych.

I.4 Charakterystyka kadry pedagogicznej.

W Zespole Szkół Zawodowych nr 1 kadra pedagogiczna składa się z 106 nauczycieli pełnozatrudnionych (stan na dzień 30.IX.08 r.) i 15 nauczycieli niepełnozatrudnionych. Wśród kadry pedagogicznej jest 7 stażystów, 35 nauczycieli kontraktowych, 32 nauczycieli mianowanych, 31 dyplomowanych, 1 nauczyciel bez stopnia. Wśród nauczycieli pełnozatrudnionych jeden posiada tytuł doktora z przygotowaniem pedagogicznym, 97 tytuł magistra z przygotowaniem pedagogicznym, 7 dyplom studiów wyższych z przygotowaniem pedagogicznym, 1 tytuł inżyniera bez przygotowania pedagogicznego.

Natomiast wśród nauczycieli niepełnozatrudnionych 14 posiada magistra z przygotowaniem pedagogicznym i 1 studium nauczycielskie.

39% kadry pedagogicznej stanowią nauczyciele uczący przedmiotów zawodowych, z tego dziesięciu nauczycieli uczy przedmiotów gastronomicznych, jedenastu nauczycieli przedmiotów informatycznych, dziesięciu to nauczyciele uczący przedmiotów ekonomicznych, dwóch to nauczyciele prawnicy, dwóch specjalistów w zawodzie architektura i kształtowania krajobrazu, jeden nauczyciel przedmiotów psychologicznych, jeden doradca zawodowy. Wśród nauczycieli informatyków dwóch posiada kwalifikacje do nauczania matematyki, dwóch do geografii, jeden do fizyki i jeden jest także bibliotekarzem. Ośmiu nauczycieli przedmiotów nauczania ogólnego posiada kwalifikacje do nauczania drugiego przedmiotu: czterech woś-u i historii, jeden historii a zarazem jest wychowawcą w internacie, jeden matematyki i fizyki, jeden plastyki i wiedzy o kulturze, jeden języka polskiego i jest bibliotekarzem.

W Zespole zatrudniony jest pedagog i psycholog. Szkolny doradca zawodowy prowadzi Szkolny Ośrodek Kariery.

Kadra pedagogiczna w dużej części to kadra dosyć młoda, która podejmuje nowe wyzwania. Zadania stojące przed szkolnictwem zawodowym, związane z ciągłym przeobrażaniem się rynku pracy, wymagają kształtowania odpowiedniego modelu absolwenta. Potrzebom tym starają się sprostać nasi nauczyciele, podejmując liczne formy doskonalenia, uczestnicząc w szkoleniach, kursach, studiach podyplomowych, nabywając

kwalifikacje egzaminatorów w egzaminach zewnętrznych oraz uzyskując kolejne stopnie awansu zawodowego.

I.5 Główne problemy nauczycieli w kształtowaniu KK i zawodowych.

W odniesieniu do „listy kompetencji berneńskich” opracowano ankietę na podstawie, której zdiagnozowano następujące problemy, przed którymi stoi współczesny nauczyciel.

Przebadano 20 nauczycieli. Oto wyniki ilościowe ankiety.

Badany problem	problem ten nie występuje	z problemem radzę sobie w pełni samodzielnie	pomoc jest mi potrzebna w niewielkim stopniu	zdecydowanie jest mi potrzebna pomoc	brak zdania
Wybór programów nauczania	77%	23%	0%	0%	0%
Wybór podręczników	23%	54%	8%	0%	brak podręcznika 15%
Praca z uczniem słabym	0%	100%	0%	0%	0%
Praca z uczniem wyjątkowo zdolnym	31%	54%	0%	0%	15%
Ocena osiągnięć uczniów	8%	92%	0%	0%	0%
Dobór metod nauczania	0%	85%	15%	0%	0%
Dobór pomocy dydaktycznych	0%	85%	15%	0%	0%
Przygotowanie planów wynikowych i scenariuszy lekcji	8%	92%	0%	0%	0%
Formy i metody przygotowania uczniów do egzaminów zewnętrznych	0%	77%	23%	0%	0%
Pracowitość uczniów	0%	70%	15%	0%	15%
Aktywność uczniów na zajęciach	8%	61%	23%	0%	7%
Umiejętność pracy ucznia w zespole	85%	0%	0%	15%	0%
Praktyczne	0%	92%	8%	0%	0%

zastosowanie nauczanych treści					
Motywowanie uczniów do pracy	0%	100%	0%	0%	0%
Umiejętności korzystania przez uczniów z nowoczesnych technologii informacyjno – komunikacyjnych	8%	69%	15%	0%	8%
Samodzielność pracy ucznia na zajęciach	84%	0%	8%	0%	8%
Zachęcanie uczniów do pracy w samorządzie szkolnym , pracy w wolontariacie, pracy społ.ecznej	8%	78%	0%	0%	14%

Z przeprowadzonej ankiety wynika , że nauczyciele z wyborem programu nauczania nie mają problemów (77%). Respondenci nie mają w większości problemów także z umiejętnościami uczniów pracy w zespole (85%) oraz samodzielnością pracy ucznia na zajęciach (84%). Ponad jedna czwarta uważa, że problem pracy z uczniem wyjątkowo zdolnym nie występuje (31%). 23 % nauczycieli twierdzi, że nie występuje problem wyboru podręczników. Większość nauczycieli z pojawiającymi się problemami radzi sobie w pełni samodzielnie - 100% w pracy z uczniem słabym i motywowaniem uczniów do nauki, 92% z oceną osiągnięć uczniów, przygotowaniem planów wynikowych, scenariuszy lekcji i praktycznym zastosowaniem nauczanych treści, 85 % z doбором metod nauczania i doбором pomocy dydaktycznych, 78 % z zachęcaniem uczniów do pracy w samorządzie szkolnym , pracy w wolontariacie, pracy społecznej, 77% z formami i metody przygotowania uczniów do egzaminów zewnętrznych, 70 % z pracowitością uczniów, 69% umiejętnością korzystania przez uczniów z nowoczesnych technologii informacyjno – komunikacyjnych, 61 z aktywnością uczniów na zajęciach, 54% z wyborem podręczników i w pracy z uczniem wyjątkowo zdolnym. Wsparcie w tych płaszczyznach w wymienionych powyżej obszarach działań nauczycieli podniosłoby proces dydaktyczny. Nauczyciele pomocy oczekują w zakresie aktywności uczniów na zajęciach, formach i metodach przygotowania uczniów do egzaminów zewnętrznych - 23 %, 15 % pomocy potrzebuje w doborze metod nauczania i doborze pomocy dydaktycznych, pracowitości uczniów, umiejętności korzystania przez uczniów

z nowoczesnych technologii informacyjno – komunikacyjnych, a 8% w samodzielność pracy ucznia na zajęciach, praktycznym zastosowaniu nauczanych treści i wyborze podręczników.

II. KOMPETENCJE KLUCZOWE I ZAWODOWE

II.1 Efekty kształcenia

II.1.1 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie przedsiębiorczości

Kompetencje kluczowe i zawodowe jakie powinien nabyć absolwent w zakresie przedsiębiorczości powinny dotyczyć następujących płaszczyzn:

- Mocne i słabe strony własnej osobowości (mapa osobowości) – twórcza samoocena.
- Mocne i słabe strony własnych umiejętności i kwalifikacji – samoocena umożliwiająca rozwijanie swoich mocnych stron i eliminowanie niedoskonałości, planowanie działań w tym zakresie według np. schematu

Tak jest	Tak być powinno	Co muszę zrobić, aby dokonać tej zmiany
----------	-----------------	---

- Werbalne i niewerbalne aspekty komunikacji interpersonalnej, jej znaczenie w życiu osobistym i zawodowym. Savoir – vivre w biurze, biznesie i nie tylko.
- Autoprezentacja – umiejętność wyrażania myśli, uczuć, faktów i opinii a jednocześnie umiejętność radzenia sobie ze stresem i frustracją.
- Umiejętność rozwiązywania konfliktów i prowadzenia negocjacji – wbrew pozorom temat trudny do przeprowadzenia, dużym ułatwieniem przy jego realizacji powinny być np. gotowe foliogramy, scenariusze lekcji, zestawy ćwiczeń, prezentacje multimedialne.
- Planowanie budżetu gospodarstwa domowego.
- Rozróżnianie form i wybór sposobów inwestowania.
- Umiejętność przewidywania opłacalności przedsięwzięcia gospodarczego w kontekście wydatków i przychodów, zysku i ryzyka. Obliczanie wyniku finansowego przedsiębiorstwa na prostych przykładach.
- Przygotowanie dokumentów do założenia i prowadzenia przedsiębiorstwa oraz stosowanie wymaganych procedur w celu podjęcia działalności gospodarczej przez osobę fizyczną.
- Przygotowanie podstawowych dokumentów niezbędnych w ubieganiu się o pracę oraz prowadzenie rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą w warunkach symulowanych.

- Znajomość podstawowych przepisów prawa pracy (nawiązanie i rozwiązanie stosunku pracy, przejawy mobbingu - kodeks pracy z 2009r).
- System zabezpieczenia emerytalnego.
- Umiejętność obliczenia wysokości podatku należnego oraz wysokości składek na ubezpieczenia społeczne - przykłady, zestawy ćwiczeń.
- Rozumienie wpływu polityki fiskalnej i monetarnej na życie gospodarcze kraju (pieniądz, banki, usługi finansowe).
- Rynek pracy, bezrobocie, inflacja -, „wróg publiczny numer jeden?”
- Identyfikowanie podstawowych wskaźników makroekonomicznych (mierniki wzrostu gospodarczego, stopa bezrobocia, stopa inflacji, wskaźnik aktywności zawodowej, wskaźnik zatrudnienia).
- Umiejętność aktywnego poszukiwania pracy.
- Wskazywanie korzyści i zagrożeń wynikających ze współpracy międzynarodowej, w tym z integracji Polski z Unią Europejską oraz globalizacji gospodarki.

Średnie ocen z przedmiotu przedsiębiorczość

Klasa	Profil kształcenia	Średnie ocen Przedsiębiorczość		
		I semestr 2007/2008	Roczna 2007/2008	I semestr 2008/2009
1Ta	Technik ekonomista	3,6	3,53	3,93
1Tb	Technik ekonomista	3,87	3,63	3,83
1Th	Technik handlowiec	3,67	3,11	3,07
1Ti	Technik informatyk	3,40	3,53	3,63

W tabeli powyżej zostały przedstawione oceny semestralne z przedmiotu przedsiębiorczość w poszczególnych klasach pierwszych. Najwyższą średnią uzyskała w I semestrze 2008/2009 roku klasa 1Tb – technik ekonomista 3,93. Najniższą natomiast 1Th - technik handlowiec – 3,07 również w I semestrze 2008/2009 roku. Zaznaczyć należy, że wszystkie średnie utrzymują się na poziomie powyżej 3,0.

Średnie semestralne i wysoka zdawalności etapu pisemnego egzaminu zawodowego w zawodzie technik informatyk (100%) i technik ekonomista (98 %) uczniów szkół średnich dziennych, potwierdza bardzo dobre przygotowanie uczniów do części dotyczącej przedsiębiorczości.

Celem zwiększenia efektywności zdawalności egzaminu zawodowego części pisemnej można byłoby podjąć działania w postaci wprowadzenia zajęć dodatkowych z przedsiębiorczości w klasie czwartej oraz na wyposażeniu pracowni w nowoczesne

środki dydaktyczne: profesjonalnie przygotowane prezentacje multimedialne, filmy dydaktyczne, symulacje komputerowe i inne. Ważnym elementem byłoby praktyczne zastosowanie poznanych wiadomości np. w formie przedsiębiorstwa symulacyjnego, to pozwoliłoby podnieść także wyniki etapu praktycznego w zawodzie technik ekonomista, obecnie zdawalność kształtuje się na poziomie 54 %.

II.1.2 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie technologii informacyjnej i przedmiotów matematyczno-przyrodniczych

Kompetencje informatyczne obejmujące umiejętności i krytyczne wykorzystywanie technologii społeczeństwa informacyjnego (TSI) można podzielić na trzy obszary niezbędne:

1. na rynku pracy:

- Prezentacja i/lub zakładanie internetowych kont bankowych dotyczących transferu pieniędzy i różnego rodzaju opłat bezgotówkowych (**e-Banking**);
- Aktywne poszukiwanie pracy w Internecie – przeglądanie i analizowanie dostępnych ofert pracy na portalach internetowych, np. www.pracuj.pl;
- Zapoznanie z najnowszymi zabezpieczeniami chroniącymi zasoby komputera, bezpieczne korzystanie z poczty elektronicznej i wymianą plików między użytkownikami;
- Ochrona antywirusowa – skuteczne wykorzystanie odpowiednich programów i aplikacji;
- Nowoczesne formy reklamy w Internecie;
- Tworzenie i analiza profesjonalnych witryn internetowych;
- Właściwe redagowanie pism i druków urzędowych, przy pomocy edytorów tekstów i arkuszy kalkulacyjnych, np. CV, list motywacyjny, życiorys, podanie, PIT, itp.;
- Kreowanie własnej i/lub firmowej marki w Internecie – **e-Branding**;
- Handel elektroniczny (sklepy internetowe i aukcje) – zasady działania i postępowania;
- Usługi internetowe: doradztwo, ubezpieczenia, obsługa klienta;
- Tworzenie i przeszukiwanie baz danych np. rozkłady jazdy, książki telefoniczne, itp.;
- Certyfikaty, licencje i podpisy elektroniczne – sprawdzanie wiarygodności oraz sankcje prawne;

- Umiejętność sztyfrowania informacji (hasła, klucze, algorytmy) w Internecie;

2. w rozrywce:

- Gry edukacyjne – nauka poprzez zabawę, np. tworzenie prostych gier logicznych przy pomocy dostępnych języków programowania;
- Multimedialny pokaz filmów edukacyjnych (np. seria edukacyjne - Jak to jest zrobione?);
- Oglądanie i analizowanie filmów z dziedziny science-fiction pod kątem zastosowanych efektów specjalnych (grafika 3D);
- Omówienie zasad działania i prezentacja urządzeń technik komputerowych (gadżetów informatycznych), takich jak: mp3, mp4 oraz programów internetowych np, kanały RSS, radio internetowe;
- Fotografia cyfrowa i wideofilmowanie z użyciem najnowszych technologii w tej dziedzinie oraz sposób wykorzystania bezprzewodowych połączeń;
- Skutki „cyberprzemocy” dla ofiary i sprawcy. Przeciwdziałanie i pomoc;

3. w porozumiewaniu się:

- Aplikacje i programy niezbędne do nawiązania połączenia z drugą osobą za pośrednictwem Internetu – **wideokonferencje** (zakup kamer internetowych i instalacja komunikatorów, np. Gadu-Gadu, Skype, itp.);
- Zdalne nauczanie na platformach edukacyjnych (**e-Learning**) – kontakt z uczniem mającym utrudniony lub niemożliwy kontakt z nauczycielem – (brak dojazdu, choroba);
- Rozwiązywanie problemów w typowych i nietypowych sytuacjach z udziałem nauczyciela i/lub praca w grupach;
- Stosowanie właściwych zasad prawnych i etycznych przy interaktywnym korzystaniu z zasobów internetowych – „netykieta”;
- Zamieszczanie własnych tekstów, zdjęć i filmów, na stronach internetowych (np. www.youtube.com, www.wrzuta.pl , itp.) – wady (zagrożenia i konsekwencje) i zalety (promocja, wymiana doświadczeń);
- Blog internetowy – odpowiedzialne korzystanie;
- Forum internetowe – umiejętność poszukiwania i wymiana informacji.
- Świadomość zagadnień dotyczących prawdziwości i rzetelności uzyskanych danych;

Średnie ocen z przedmiotu technologia informacyjna

Klasa	Profil kształcenia	Średnie ocen Technologia informacyjna		
		I semestr 2007/2008	Roczna 2007/2008	I semestr 2008/2009
1Ta	Technik ekonomista	3,6	4,0	4,21
1Tb	Technik ekonomista	4,0	3,9	3,9
1Th	Technik handlowiec	3,0	3,0	3,64
1Ti	Technik informatyk	3,93	4,47	3,96

Powyższa tabela przedstawia średnie ocen z technologii informacyjnej w klasach pierwszych. Najwyższą średnią 4,47 jako średnią roczną rok szkolnego 2007/2008 uzyskała klasa 1Ti – technik informatyk. Najniższą 3,0 natomiast w 1Th - technik handlowiec w I semestrze roku szkolnego 2007/2008 oraz jako ocenę roczną 2007/2008.

Wysokie średnie semestralne i roczne potwierdzają zdawalność egzaminu zawodowego w zawodzie technik informatyk w ZSZ nr 1. Egzamin pisemny na poziomie 100% a praktyczny 92,59%, porównując do kraju 76,47 %, pisemny i 52,2 5 praktyczny. Egzamin maturalny z zakresie rozszerzonym w naszej szkole zdawał jeden uczeń, który egzamin maturalny zdał.

Należałoby podjąć działania zmierzające do podwyższenia wyników w zakresie wykorzystania technologii informacyjnej uczniów kształcących się w zawodzie technik handlowiec. Działania te mogłyby polegać na wykorzystaniu technologii informacyjnej w zakresie nauczania przedmiotów związanych z elementami ekonomii, ekonomiką handlu, rachunkowością handlową, zajęciami praktycznymi, towaroznawstwem, marketingiem. Jednak nie jest to w pełni możliwe bez dostępności na rynku nowoczesnych pomocy dydaktycznych w postaci stanowisk komputerowych w pracowniach przedmiotowych, rzutników multimedialnych, ekranów, foliogramów, prezentacji multimedialnych, planszy dydaktycznych, programów księgowych czy pokazowych programów e-Banking.

II.1.3 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie matematyki

Absolwent szkoły ponadgimnazjalnej powinien posiadać nie tylko wiedzę matematyczną, ale również umiejętności niezbędne do zdania obowiązkowego egzaminu maturalnego z matematyki oraz przede wszystkim umiejętności, dzięki którym winien sprostać wymaganiom współczesnego świata.

Aby właściwie zaplanować swą ścieżkę rozwoju zawodowego uczniowie powinni zacząć od zorganizowania własnego procesu uczenia się. Ważne jest wzięcie odpowiedzialności za własną naukę, wyznaczenie sobie celów działania i oczekiwanych rezultatów. Niezbędnymi kompetencjami kluczowymi są tutaj właściwa motywacja i systematyczność.

Istotną rolę odgrywa skuteczne komunikowanie się i współpraca w grupie. Ćwiczenie umiejętności interpersonalnych, przezwyciężanie tremy, doskonalenie języka wypowiedzi, współdziałanie w zespole to także umiejętności niezbędne do pozyskania dobrej pracy, które można kształtować na zajęciach z matematyki.

Podczas realizacji treści programowych z matematyki ćwiczy się uogólnianie, abstrahowanie, symbolizowanie, stawianie hipotez. Wykorzystując metodę problemową wraz z zagadnieniami interdyscyplinarnymi warto rozwijać umiejętność twórczego rozwiązywania problemów, pamiętając o użyteczności i praktyczności zastosowania wiedzy matematycznej.

Każdy absolwent powinien posiadać umiejętność gromadzenia, przetwarzania i wykorzystania danych. Posługiwanie się podczas realizacji treści matematycznych takimi narzędziami jak komputer i kalkulator graficzny pozwoli przetwarzać informacje pozyskane z różnych źródeł.

Wszystkie opisane wyżej kompetencje kluczowe powinien posiadać absolwent - aktywny „poszukiwacz”, które będą mu pomocne w obliczu trudnych dla niego problemów, z którymi spotka się podczas kontynuacji dalszej nauki czy też pracy zawodowej.

Katalog zagadnień w nauczaniu matematyki, które należy wykorzystać w kształtowaniu kompetencji kluczowych uczniów:

- Edukacja bankowa: lokaty bankowe, procent składany, ciąg arytmetyczny i geometryczny w banku,
- Edukacja ekonomiczna: procenty, pojęcie punktu procentowego, modelowanie matematyczne, porównywanie rachunków telefonicznych różnych operatorów
- Edukacja podatkowa: wypełnianie PIT, płace, podatki,
- Opisane zjawiska przy pomocy funkcji matematycznymi: zysk, koszt, cena,
- Edukacja statystyczna: średnia arytmetyczna, mediana, dominanta, odchylenie standardowe,
- Edukacja probabilistyczna: obliczanie prawdopodobieństwa zdarzeń,

- Zadania optymalizacyjne,
- Wykorzystanie zadań geometrycznych w zagadnieniach praktycznych.

Poniżej zamieszczona została tabela, dotycząca średnich ocen z przedmiotu matematyka w przekroju trzech semestrów.

Średnie ocen z matematyki

Klasa	Profil kształcenia	Średnie ocen Matematyka		
		I semestr 2007/2008	Roczna 2007/2008	I semestr 2008/2009
1Ta	Technik ekonomista	2,1	2,53	2,6
1Tb	Technik ekonomista	2,87	2,83	2,47
1Th	Technik handlowiec	1,75	2,03	2,43
1Ti	Technik informatyk	2,87	2,97	3,07
2Ta	Technik ekonomista	2,96	2,62	2,23
2Tb	Technik ekonomista	2,65	2,46	2,93
2Th	Technik handlowiec	2,33	2,35	1,95
2Ti	Technik informatyk	2,47	2,39	3,0
2Tf	Technik informatyk	2,53	2,5	-----
3Ta	Technik ekonomista	2,36	2,5	2,85
3Tb	Technik ekonomista	3,19	2,96	2,04
3Th	Technik handlowiec	-----	-----	2,55
3Ti	Technik informatyk	2,44	2,59	2,19
3Tf	Technik informatyk	-----	-----	2,71
4Ta	Technik ekonomista	2,57	3,0	2,04
4Tb	Technik ekonomista	3,13	3,43	2,67
4Ti	Technik informatyk	2,16	2,58	2,42

Najwyższą średnią odnotowano w 4 Tb – technik ekonomista - 3,43 – średnia roczna 2007/2008. Najniższą natomiast odnotowano w 1Th – technik handlowiec w I semestrze 2007/2008 roku – 1,75.

Pomimo, że obecnie matematyka jest przedmiotem nieobowiązkowym na egzaminie maturalnym to wyniki w zakresie zdawalności egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym są na dość dobrym poziomie bo 90 % uczniów zdaje egzamin. Wśród uczniów zdających egzamin maturalny na poziomie rozszerzonym zdawalność wynosi 75 %. Jednak niskie oceny semestralne i roczne uczniów z przedmiotu występują w niemalże wszystkich klasach. Szkoła prowadzi szereg zajęć dodatkowych w zakresie przygotowania młodzieży do egzaminu maturalnego. Brak jest właściwej motywacji do

uczestnictwa w takich zajęciach, które odbywają się głównie w soboty, występują duże problemy uczniów z dojazdem. Jedną z głównych przyczyn niezadawalających wyników matury z przedmiotu na poziomie rozszerzonym jest brak systematyczności i szybkie zniechęcanie się do pokonywania trudności. Młodzież wybiera matematykę na egzaminie maturalnym sądząc, że uda jej się dostać na wymarzoną uczelnię ekonomiczną czy techniczną. Całościowe opanowanie treści matematycznych jest nie lada wyzwaniem. W zakresie kształtowania kompetencji matematycznych należałoby zwiększyć liczbę zajęć ćwiczeniowych, stosować nowoczesne metody dydaktyczne, wykorzystując technologię informacyjną, właściwie motywować uczniów do działania.

Ważnym elementem poszukiwania nowatorskich sposobów pracy z uczniami mogłyby być warsztaty dla nauczycieli zorganizowane na zasadzie „dobrej praktyki”.

II.1.4 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie języków obcych

Kompetencje w zakresie języków obcych zdiagnozowano w następujących płaszczyznach:

1. Rozumienie tekstu pisanego/słuchanego

- rozumienie podstawowych tekstów przewidzianych w ramach kształcenia podręcznikowego.

Kierunki działania:

- rozwijanie rozumienia tekstów obcojęzycznych prezentowanych przez lektorów pochodzących z różnorodnych środowisk,
- czytanie tekstów specjalistycznych dla danego zawodu/specjalności oraz pochodzących z różnorodnych źródeł,
- wyposażenie pracowni językowej w odpowiedni sprzęt audio-wizualny oraz tzw. *realia* (materiały z autentycznym językiem, bez oczyszczenia studyjnego).

2. Mówienie

- umiejętność porozumiewania się na podstawie podanych wytycznych, brak inicjatywy własnej ucznia, brak umiejętności prowadzenia dyskusji,
- mówienie pod kątem egzaminu maturalnego uwzględniając jedynie tzw. język strategii podręcznikowych.

Kierunki działania:

- przystosowanie do mówienia językiem używanym potocznie, inicjowania i podtrzymywania konwersacji zarówno w formie formalnej z pracodawcami, jak i nieformalnej - z rówieśnikami.

3. Pisanie

- uczeń szkoły ponadgimnazjalnej nie potrafi pisać tekstów użytkowych, nie rozpoznaje charakteru tekstu(formalny/nieformalny),
- brak umiejętności kształcenia pisania odpowiednio do potrzeb danej osoby.

Kierunki działania:

- wykształcenie umiejętności pisania różnorodnych tekstów potrzebnych w życiu codziennym oraz w sytuacjach formalnych(poszukiwanie pracy, urzędy i instytucje państwowe),
- wykształcenie umiejętności pisania pism charakterystycznych dla danego zawodu/specjalności.

4. Brak odpowiedniej bazy

- brak podręczników oraz autentycznych materiałów do języka zawodowego dla różnych specjalności,
- brak materiałów audio-wizualnych prezentujących autentyczny język podczas pracy w danym zawodzie (kucharz, ekonomista, informatyk itp.)

Kierunki działania :

- wyposażenie szkoły w sprzęt i materiały prezentujące formalny i nieformalny język.

Średnie ocen z j. angielskiego

Klasa	Profil kształcenia	Średnie ocen J. angielski		
		I semestr 2007/2008	Roczna 2007/2008	I semestr 2008/2009
1Ta	Technik ekonomista	3,13	3,3	3,52
1Tb	Technik ekonomista	3,5	3,5	3,03
1Th	Technik handlowiec	2,73	2,7	2,54
1Ti	Technik informatyk	3,10	3,17	3,17
2Ta	Technik ekonomista	3,46	3,19	2,46
2Tb	Technik ekonomista	2,27	2,42	3,0
2Th	Technik handlowiec	2,85	2,70	2,43
2Ti	Technik informatyk	2,53	2,97	2,5
2Tf	Technik informatyk	3,23	2,93	-----
3Ta	Technik ekonomista	2,96	3,14	2,65

3Tb	Technik ekonomista	2,67	2,93	2,5
3Th	Technik handlowiec	-----	-----	2,5
3Ti	Technik informatyk	3,34	3,06	2,94
3Tf	Technik informatyk	-----	-----	2,4
4Ta	Technik ekonomista	3,03	3,0	2,86
4Tb	Technik ekonomista	3,53	3,7	2,59
4Ti	Technik informatyk	3,81	4,00	2,65

Powyżej została przedstawiona tabela z ocenami średnimi z języka angielskiego na przełomie trzech semestrów. Najwyższą średnią uzyskała klasa 4 Ti – technik informatyk – 4,0 jako średnią roczną w roku szkolnym 2007/2008. Najniższą natomiast klasa 3Tf – technik informatyk 2,4 w I semestrze 2008/2009.

W zakresie zdawalności języka angielskiego na egzaminie maturalnym w zakresie podstawowym można stwierdzić, że szkoła posiada dosyć dobre rezultaty zdawalność na egzaminie wynosi 89%. Jeśli chodzi o egzamin maturalny na poziomie rozszerzonym 100% uczniów zdaje egzamin. Podniesienie poziomu zdawalności matury na poziomie podstawowych mogłoby być możliwe w przypadku powstania sal, które wykorzystują zastosowanie możliwości bezpośredniej komunikacji ucznia z nauczycielem za pomocą nowoczesnych narzędzi multimedialnych oraz prowadzeniu zajęć obejmujących zagadnienia z języka obcego zawodowego. Ważnym aspektem kształtowania umiejętności językowych są ćwiczenia kształcące umiejętności niezbędne w użytecznym, codziennym środowisku.

II.2 Kompetencje zawodowe absolwentów

Do zdiagnozowania kompetencji zawodowych posłużono się analizą wyników egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe z 2008r. w zawodach, w których przewiduje się wdrażanie kompetencji kluczowych w szkole- zawody: technik informatyk i technik ekonomista.

W zawodzie technik handlowiec uczniowie jeszcze nie zdawali egzaminu zawodowego. Wyniki szkolne porównano z wynikami uczniów w kraju i województwie lubelskim.

Analiza wyników egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe

1. Technik informatyk

Kraj

Etap pisemny	
Przystąpiło :	Zdało:
8910	6825 (76,6%)
Etap praktyczny	
Przystąpiło :	Zdało:
9136	4470 (52,2%)

Dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe otrzymało 4107 (**48,8 %**).

Lubelskie

Etap pisemny	
Przystąpiło :	Zdało:
715	554 (77,5%)
Etap praktyczny	
Przystąpiło :	Zdało:
771	458 (59,4%)

Dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe otrzymało 390 (**56,7 %**).

ZSZ nr 1 Biała Podlaska

Etap pisemny	
Przystąpiło :	Zdało:
4 Ti - 27	4 Ti – 27 (100 %)
Zaoczni - 17	Zaoczni – 13 (76,47 %)
Etap praktyczny	
Przystąpiło :	Zdało:
4 Ti - 27	4 Ti – 25 (92,59 %)
Zaoczni - 17	Zaoczni – 12 (70,5 %)

Dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe otrzymało 33 (**75 %**).

Wyniki egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik informatyk w naszej szkole są bardzo wysokie. Aż 92,59% uczniów w szkołach dziennych uzyskało dyplom w tym zawodzie; w kraju 48,8%, a w województwie lubelskim 56,7%. Można stwierdzić właściwe przygotowanie uczniów do wykonywanego zawodu, uwzględniając również miesięczne praktyki u pracodawców, podczas których mają oni możliwość nabycia umiejętności praktycznych.

2. Technik ekonomista

Kraj

Etap pisemny	
Przystąpiło :	Zdało:
19347	18411 (95,2%)

Etap praktyczny	
Przystąpiło :	Zdało:
18489	5604 (30,3%)

Dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe otrzymało 5576 (**30,9%**)

Lubelskie

Etap pisemny	
Przystąpiło :	Zdało:
871	812 (93, 2%)
Etap praktyczny	
Przystąpiło :	Zdało:
821	249 (30,3%)

Dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe otrzymało 248 (**31,2 %**).

ZSZ nr 1 Biała Podlaska

Etap pisemny	
Przystąpiło :	Zdało:
57	56 (98,2%)
Etap praktyczny	
Przystąpiło :	Zdało:
55	30 (54,54 %)

Dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe otrzymało 30 (**52,63 %**).

Wyniki egzaminów zawodowych w zawodzie technik ekonomista na 57 uczniów, którzy przystąpili do egzaminu zawodowego zdało 30, co stanowi 52,63 % zdających, przy zdawalności w lubelskim na poziomie 31,2 %, a w kraju 30,9%. Należy zwrócić szczególną uwagę, że szkoła w wyniku procesów nauczania w czteroletnim cyklu kształcenia, właściwie kształtuje kompetencje zawodowe uczniów w zawodzie technik ekonomista.

Wyniki zdających uporządkowane malejąco - egzamin pisemny LP + T, poziom podstawowy

przedmiot	liczba osób, które zaliczyły egzamin	procent osób, które zaliczyły egzamin	liczba osób, które nie zaliczyły egzaminu	procent osób, które nie zaliczyły egzaminu
Język francuski	6	100%	0	0%
Chemia	6	100%	0	0%
Język rosyjski	88	100%	0	0%
Język polski	246	98%	5	2%
Geografia	90	98%	2	2%
Język niemiecki	25	93%	2	7%
Wiedza o społeczeństwie	62	91%	6	9%
Matematyka	18	90%	2	10%
Język angielski	117	89%	14	11%
Historia	7	88%	1	12%
Biologia	26	74%	9	26%

Wyniki zdających uporządkowane malejąco - egzamin pisemny LP + T, poziom rozszerzony				
przedmiot	liczba osób, które zaliczyły egzamin	procent osób, które zaliczyły egzamin	liczba osób, które nie zaliczyły egzaminu	procent osób, które nie zaliczyły egzaminu
Język rosyjski	3	100%	0	0%
Język polski	10	100%	0	0%
Geografia	29	100%	0	0%
Język angielski	6	100%	0	0%
Informatyka	1	100%	0	0%
Wiedza o społeczeństwie	38	88%	5	12%
Historia	4	80%	1	20%
Matematyka	3	75%	1	25%
Biologia	2	50%	2	50%
Chemia	0	0%	1	100%
Fizyka	0	0%	1	100%

Wyniki są zadawalające w zestawieniu z wynikami w kraju. Dodatkowe umiejętności praktyczne uczniowie zdobywają podczas miesięcznych praktyk zawodowych u pracodawców.

Analizę kompetencji zawodowych można oprzeć na wynikach egzaminu maturalnego z 2008r.

Analiza wyników matury podstawowej w roku 2008 świadczy o tym, iż najwyższą zdawalność szkoła odnotowuje w językach obcych: j. francuski, j. rosyjski - 100% oraz chemii 100% , poziom zdawalności j. polskiego i geografii kształtował się na poziomie 98%, j. niemieckiego - 93%, wiedzy o społeczeństwie – 91%, matematyki na poziomie 90%, j. angielskiego na poziomie 89% , historii 88% i biologii 74%. Analiza wyników matury rozszerzonej w 2008 roku, wskazuje na wysoką zdawalność języka polskiego, rosyjskiego, angielskiego geografii i informatyki 100% natomiast najgorzej wypadła matura rozszerzona w przedmiotach: fizyka – 100%, chemia 100% maturzystów nie zdało egzaminu maturalnego. Najslabiej wypadają, więc kompetencje i umiejętności uczniów w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych.

Wyniki egzaminu rozszerzonego wyznaczają możliwości ubiegania się naszej młodzieży o przyjęcie na wyższe uczelnie. Tylko 28 osób zdecydowało się zdawać tę część egzaminu. Nasi uczniowie mają mniejsze szanse ubiegania się o miejsca na wyższych uczelniach niż uczniowie liceów ogólnokształcących. Około 50% młodzieży

kontynuują naukę. Znacznej części młodzieży zależy na egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe tak, aby podjąć pracę.

Katalog kompetencji kluczowych absolwenta.

Absolwent powinien:

- określić swoje mocne i słabe strony – samoocena,
- dokonać autoprezentacji,
- przygotować dokumenty potrzebne do efektywnego poszukiwania pracy,
- przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej,
- znać przepisy prawa podatkowego,
- znać przepisy dotyczące prawa pracy,
- aktywnie poszukiwać pracy,
- posiadać umiejętności interpersonalne,
- korzystać z internetowych kont bankowych,
- właściwie redagować pisma i druki urzędowe,
- tworzyć witryny internetowe,
- znać właściwe zasady prawne i etyczne przy interaktywnym korzystaniu z zasobów Internetu,
- gromadzić, przetwarzać i wykorzystywać dane,
- posiadać umiejętność pracy w grupie,
- rozumieć teksty obcojęzyczne prezentowane przez lektorów pochodzących z różnych grup zawodowych,
- mówić w języku obym używanym potocznie zarówno w konwersacji formalnej jak i nieformalnej,
- pisać teksty w języku obcym potrzebne w życiu codziennym.

Warunkiem koniecznym do osiągnięcia powyższych kompetencji jest doposażenie szkoły w sprzęt techniczny, umożliwiający wykorzystanie multimedialnych materiałów dydaktycznych, niezbędnych do procesów dydaktycznych.

II.3 Kompetencje kluczowe a kompetencje zawodowe

Posiadanie kompetencji zawodowych nie zawsze jest równoznaczne z posiadaniem umiejętności kluczowych. Nauczyciele posiadając kwalifikacje egzaminatorów

zewnętrznych kładą często nacisk na przygotowanie młodzieży do egzaminów, który staje się podstawowym celem w procesie nauczania. Niestety egzamin nie daje możliwości sprawdzenia takie umiejętności jak:

- zdolność pracy w grupie,
- kreatywność,
- aktywność do działania.

Analiza ankiety pozwoliła wyróżnić cechy pracownika, których poszukują pracodawcy: solidność, aktywność, komunikatywność, pracowitość, zaangażowanie pracowników i odpowiednie wykształcenie.

Warto te elementy kształtować i uwzględnić w opracowaniu programów wdrażających kompetencje kluczowe.

Pracodawcy jako mocne strony uczniów odbywających praktyki zawodowe wymieniali: znajomość zasad funkcjonowania lokalnego rynku, znajomość technologii informacyjnej oraz znajomość specyfiki firm w których odbywają praktyki zawodowe.

Natomiast jako słabe strony podkreślali niechęć uczniów do wcielania się w rolę lidera, nieumiejętność wcielania w życie uzyskanej wiedzy teoretycznej i brak aktywności.

Unia Europejska w 2000 roku ustaliła listę kompetencji niezbędnych społeczeństwie wiedzy, którą tworzą:

- zdolność porozumiewania się w języku ojczystym
- znajomość języków obcych
- umiejętność liczenia
- podstawowe umiejętności w dziedzinie nauk ścisłych w technologii
- posługiwanie się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi
- umiejętność uczenia się
- kompetencje interpersonalne i obywatelskie
- zmysł przedsiębiorczości
- świadomość kulturowa.

Kompetencje te muszą wynikać z postaw proeuropejskich, których fundamentem są wartości demokratyczne i obywatelskie, tolerancja, otwartość, wolność jednostki. Kompetencje kluczowe stają się podstawą do wykształcenia w wyniku procesu dydaktycznego w uczniu kompetencje zawodowe, które pozwolą mu efektywnie funkcjonować na rynku pracy.

Korelacja treści programowych z poszczególnych przedmiotów z kompetencjami kluczowymi powinna skupić się na następujących płaszczyznach:

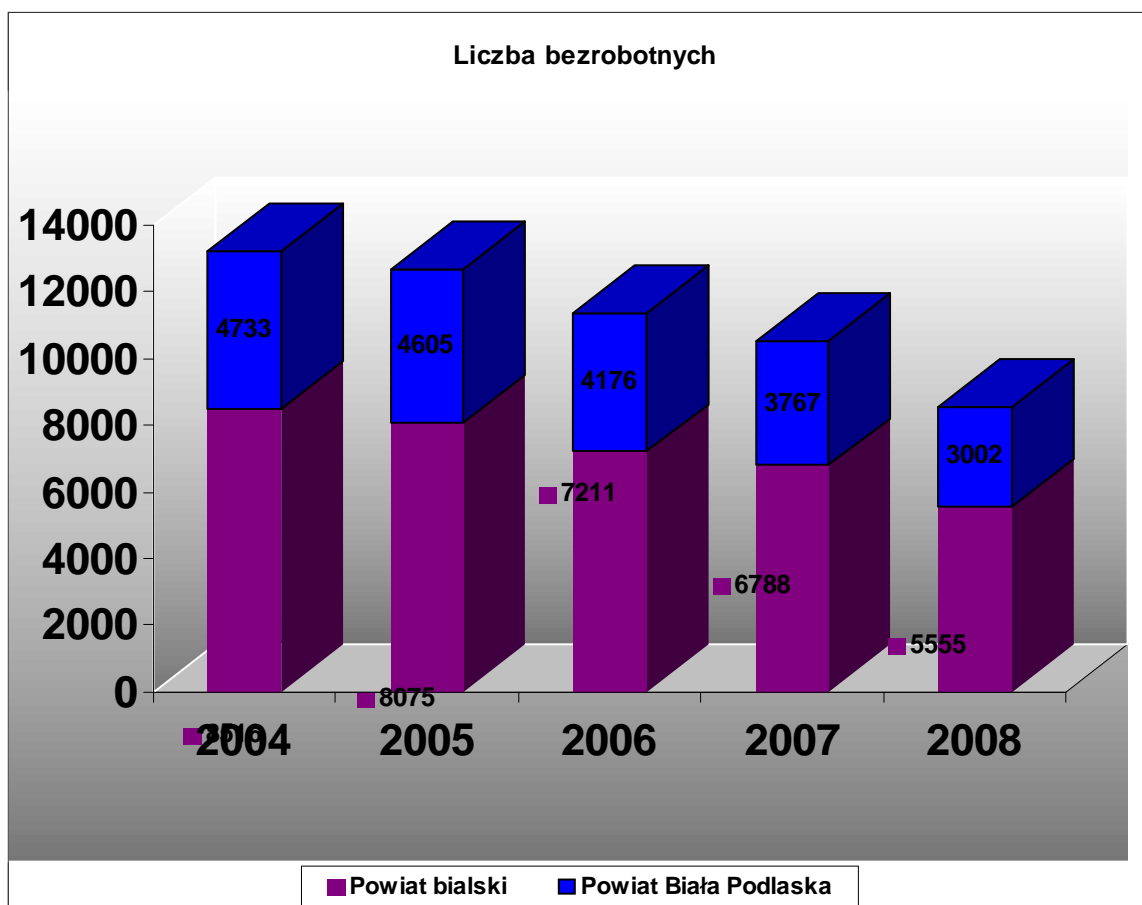
- Planowania, organizowania i oceniania własnych predyspozycji – w głównej mierze procesy te powinny polegać na dokonywaniu wyboru, między innymi: czego i jak się uczyć, co uznać za najważniejsze, jak odkryć braki i błędy w postępowaniu.
- Wielopłaszczyznowej komunikacji w sytuacjach życia codziennego – w dobie społeczeństwa informacyjnego, globalizacji szczególnie istotna jest komunikacja, przekazywana w różnych formach przekazu.
 - Współdziałaniu z zespołem – współcześnie coraz więcej zadań wykonuje się w ramach pracy zespołowej, aby odnaleźć się w tej roli trzeba nabyć umiejętności współpracy w grupie.
 - Rozwiązywaniu problemów – nowoczesne społeczeństwa oparte są na obywatelach myślących twórczo i w taki sposób potrafiących realizować stawiane przed nimi cele.
 - Posługiwaniu się komputerem i technologią informacyjną – obecnie komputer staje się narzędziem codziennym, trudno jest poruszać się w gospodarce rynkowej bez dostępu do nowych technologii, jest to umiejętność konieczna.

Wykształcenie kompetencji kluczowych a wraz z nimi umiejętności zawodowych wydaje się niemożliwe w obecnej sytuacji bez wykorzystania technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej, bez stworzenia warunków do zdobycia umiejętności planowania, organizowania i oceniania procesu uczenia się, co w przyszłości da uczniowi szansę kierowania własnym rozwojem. Czynnikiem, który warunkuje korelację kompetencji kluczowych i zawodowych jest uczenie się poprzez współpracę jako aktywną metodę zdobywania wiedzy i umiejętności, która pozwala na pokonywanie trudności i rozwiązywanie problemów również w pracy zawodowej czy życiu społecznym, rodzinnym.

III. RYNEK PRACY

III.1 Regionalny rynek pracy w aspekcie specjalności zawodowych placówki

Diagnostując lokalny i regionalny rynek pracy należy zwrócić uwagę na liczbę bezrobotnych, czas pozostawania bez pracy, wiek, wykształcenie, stopę bezrobocia oraz podział bezrobotnych według zawodów i napływ bezrobotnych według zawodów zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Białej Podlaskiej. Urząd ten realizuje

Źródło: PUP Biała Podlaska

kompetencje w zakresie przeciwdziałania bezrobociu, zarówno w powiecie Biała Podlaska jak i powiecie bialskim.

Na dzień 31.XII.2008 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 8557osób, w 2007 roku wyniosła 10555 osób, w 2006 roku – 11387 osób, w 2005 roku - 12680 osób, natomiast w 2004 roku – 13249 osób. Na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy

liczba bezrobotnych systematycznie maleje, zarówno w powiecie Biała Podlaska jak i powiecie bialskim.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2008 roku spadła w porównaniu do 2007 roku o 1998 osób, porównując do roku 2004 zanotowano spadek liczby bezrobotnych o 4692 osób. W mieście Biała Podlaska liczba zarejestrowanych bezrobotnych na przestrzeni 5 lat spadła o 1731 osób, natomiast w powiecie bialskim o 2961 osób.

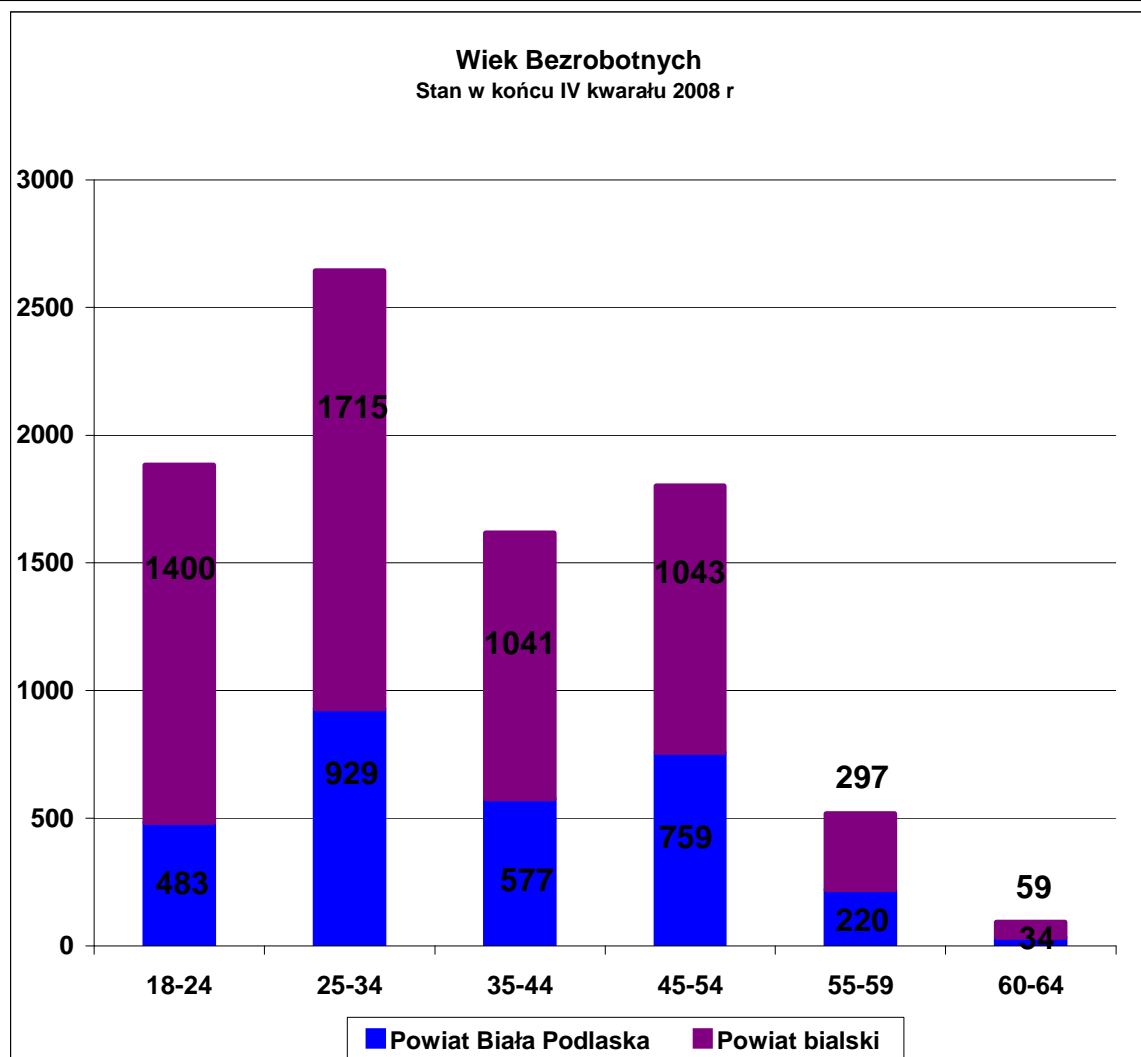
Największą grupę osób pozostających bez pracy, ze względu na czas pozostawania bez pracy, stanowią osoby bezrobotne, które pozostają bez pracy powyżej 24 miesięcy – 2737 osób. Najmniejszą grupę stanowią natomiast osoby pozostające bez pracy do 1 miesiąca jest ich 769 osób.

Czas pozostawania bez pracy. Stan w końcu IV kwartału 2008 r.

Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	Powiat bialski	Miasto Biała Podlaska	Razem
do 1 m	496	273	769
1 - 3 m	1315	637	1952
3 – 6 m	695	335	1030
6 – 12 m	676	385	1061
12 – 24 m	658	350	1008
powyżej 24 m	1715	1022	2737

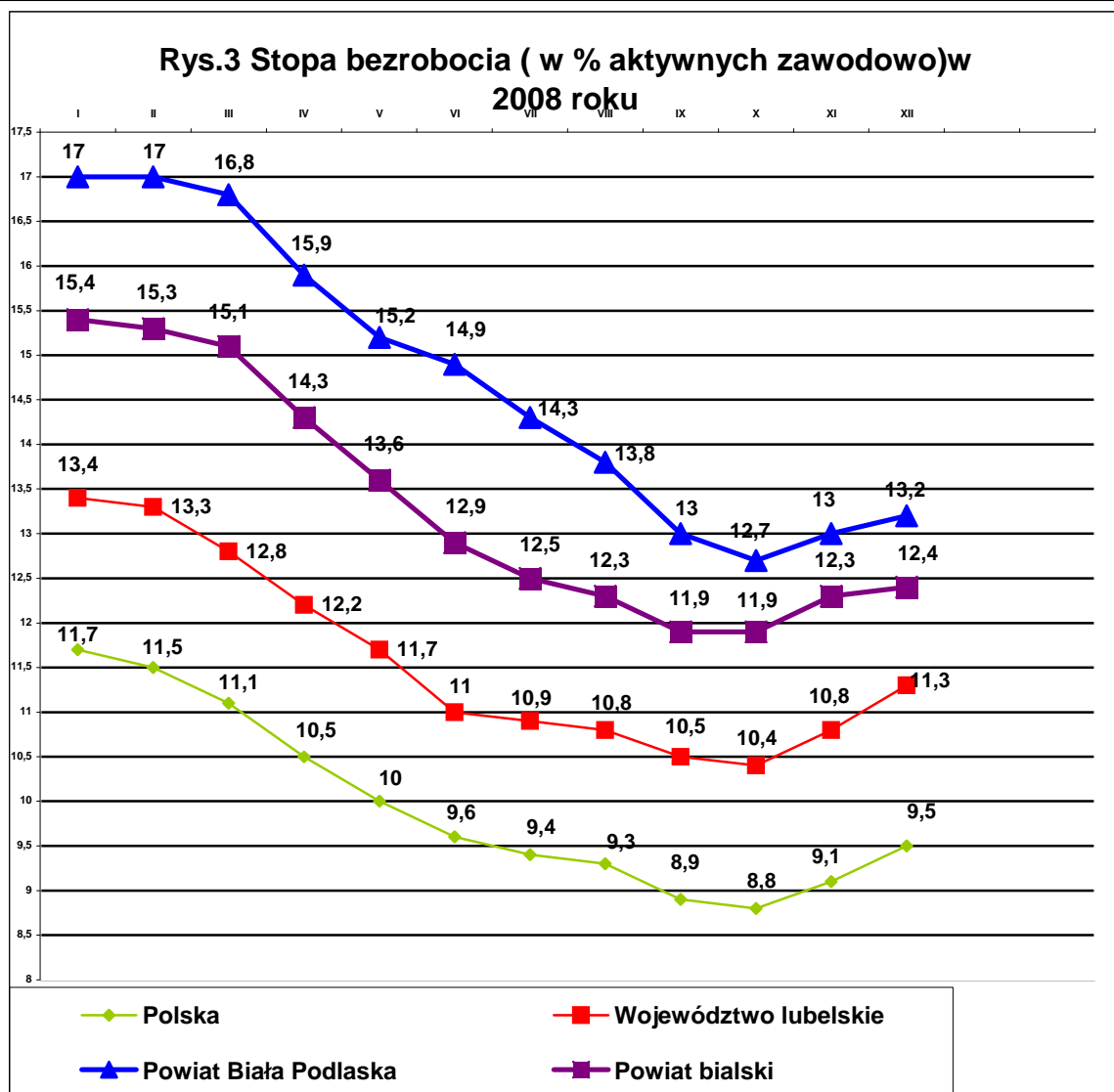
Zródło : PUP Biała Podlaska

Biorąc pod uwagę strukturę bezrobotnych ze względu na wiek bezrobotnych na koniec IV kwartału w 2008 r. w mieście Biała Podlaska było zarejestrowanych najwięcej bezrobotnych w wieku od 25 do 34 roku życia 929 osób. Osoby zarejestrowane do 34 roku życia to 1412 osób, co stanowi 47 % liczby bezrobotnych w całym mieście. Tendencja ta utrzymuje się także jeśli chodzi o powiat bialski, gdzie największą liczbę osób zarejestrowanych jako bezrobotne stanowią osoby w wieku 25–34 lata 1715 osób, a jeśli weźmiemy pod uwagę liczbę zarejestrowanych bezrobotnych do 34 roku życia to wynosi ona 3115 , co stanowi 56 % liczby bezrobotnych w całym powiecie.

Źródło: PUP Biała Podlaska

Stopa bezrobocia w 2008 roku przyjmuje tendencję spadkową, chociaż od października notowany jest minimalny wzrost stopy bezrobocia w perspektywie kraju. W Polsce najniższą stopę bezrobocia zanotowano w październiku 8,8%, w województwie lubelskim również w październiku i wyniosła ona 10,4%. Powiat bialski najniższą stopę bezrobocia odnotował we wrześniu 11,9 % i utrzymała się ona do października na tym samym poziomie. W mieście Biała Podlaska najniższą stopę bezrobocia odnotowano w październiku, wyniosła ona 12,7 %.

Źródło : PUP Biała Podlaska

Najliczniejszą grupę bezrobotnych w strukturze bezrobotnych w powiecie bialskim według zawodów stanowią osoby zarejestrowane jako osoby bezrobotne bez zawodów 1399 osób, w tym 715 kobiet, 77 absolwentów i 249 osób, które bezrobotnymi pozostają powyżej 12 miesięcy.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych najliczniej reprezentowane były następujące grupy zawodowe: sprzedawcy 337, krawcy 221, kucharze 131, ślusarze 132, murarze 118, asystenci ekonomiczni 105.

Bezrobotni według zawodów (najliczniejsze grupy) powiecie białskim

Stan koniec I półrocza 2008r

Nazwa zawodu	Bezrobotni Razem	W tym :				
		Kobiety	Absolwenci	Kobiety	Powyżej	Kobiety
			Razem		12m	
Bez zawodu	1399	715	77	66	249	105
Sprzedawca	337	301	1	1	200	184
Krawiec	221	221	0	0	59	59
Kucharz	134	123	2	2	53	50
Ślusarz	132	5	0	0	52	2
Murarz	118	2	0	0	58	2
Asystent ekonomiczny	105	75	4	4	26	26
Technik mechanik	97	5	2	0	24	4
Robotnik budowlany	78	0	0	0	50	0
Ekonomista	76	68	2	0	26	24
Technik rolnik	74	46	1	0	25	18
Sprzątaczką	73	72	0	0	44	44
Technik technologii odzieży	70	70	1	1	44	44
Szwaczka	65	65	0	0	35	35
Piekarz	62	25	0	0	21	12

Źródło: PUP Biała Podlaska

Najliczniejszą grupę bezrobotnych w strukturze bezrobotnych w mieście Biała Podlaska według zawodów stanowią osoby zarejestrowane jako osoby bezrobotne bez zawodów 738 osób, w tym 334 kobiet, 26 absolwentów i 186 osób, które bezrobotnymi pozostają powyżej 12 miesięcy.

Bezrobotni według zawodów (najliczniejsze grupy) w mieście Biała Podlaska

Stan koniec I półrocza 2008r.

Nazwa zawodu	Bezrobotni Razem	W tym :				
		Kobiety	Absolwenci	Kobiety	Powyżej 12 m	Kobiety
			Razem		Razem	
Bez zawodu	738	334	26	14	186	80
Sprzedawca	181	163	0	0	114	108

Ekonomista	132	111	3	3	70	60
Krawiec	95	91	1	1	34	33
Technik mechanik	91	4	0	0	39	3
Ślusarz	82	2	0	0	50	0
Kucharz	71	56	3	3	34	30
Pedagog	55	49	12	11	4	4
Stolarz meblowy	53	17	0	0	34	13
Sprzątaczką	50	50	0	0	37	37

Zródło: PUP Biała Podlaska

Poniższa tabela prezentuje napływ bezrobotnych w powiecie bialskim w I półroczu 2008 roku w najliczniejszych zawodach. Najwięcej zarejestrowało się osób bez zawodu 785. W mniejszym stopniu odnotowano napływ bezrobotnych w zawodach: krawiec – 19, sprzedawca – 110, asystent ekonomiczny 77, pedagog 67, ślusarz – 65. Wśród kobiet najliczniejszą grupę stanowią osoby bez zawodu – 400. Natomiast wśród absolwentów 212 osób to absolwenci liceum ogólnokształcącego i 40 pedagogów.

Najliczniejszą grupę bezrobotnych w strukturze bezrobotnych w mieście Biała Podlaska według zawodów stanowią osoby zarejestrowane jako osoby bezrobotne bez zawodu 738 osób, w tym 334 kobiet, 26 absolwentów i 186 osób, które bezrobotnymi pozostają powyżej 12 miesięcy.

Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie bialskim (najliczniejsze grupy).

Stan w końcu I półrocza 2008 r

Nazwa zawodu	Bezrobotni Razem	Kobiety	W tym	
			Absolwenci	Kobiety
			Razem	
Bez zawodu	785	400	212	162
Krawiec	119	119	3	3
Sprzedawca	110	95	4	2
Asystent ekonomiczny	77	47	12	8
Pedagog	67	58	40	33
Ślusarz	65	2	0	0
Technik mechanik	50	0	5	0
Technik technologii odzieży	49	49	0	0
Murarz	46	0	0	0

Kucharz	41	31	5	5
---------	----	----	---	---

Źródło: PUP Biała Podlaska

W mieście Biała Podlaska w I półroczu 2008 roku najwięcej zarejestrowało się osób bezrobotnych bez zawodu 379, pedagogów 64, sprzedawców 61, ekonomistów 58, techników mechaników 48. Wśród kobiet najwięcej zarejestrowało się bezrobotnych bez zawodu 157, pedagogów 57, sprzedawców 50, ekonomistów 42. Wśród absolwentów największy napływ bezrobotnych zanotowano w następujących zawodach: bez zawodu 80, pedagogów 41, ekonomistów 14.

Napływ bezrobotnych według zawodów w mieście Biała Podlaska (najliczniejsze grupy).

Stan w końcu I półrocza 2008 r

Nazwa zawodu	Bezrobotni Razem	Kobiety	W tym	
			Absolwenci	Kobiety
			Razem	
Bez zawodu	379	157	80	39
Pedagog	64	57	41	37
Sprzedawca	61	50	2	2
Ekonomista	58	42	14	10
Technik mechanik	48	1	4	0
Kucharz	35	23	6	4
Kucharz małej gastronomii	29	11	5	1
Krawiec	28	27	3	3
Technik technologii odzieży	21	20	1	1
Murarz	21	0	0	0

Źródło: PUP Biała Podlaska

III.2 Kompetencje Kluczowe a rynek pracy

Jednym ze wskaźników właściwego przygotowania młodzieży do zaistnienia na rynku pracy czy też kontynuowania nauki jest analiza losów absolwentów.

Losy absolwentów z roku szkolnego 2007/2008

Stan na miesiąc grudzień 2008

Absolwenci, którzy podjęli	Zestawienie obejmuje 264 absolwentów	
	Liczba absolwentów	Procent absolwentów
naukę na studiach:		
• dziennych	111	42,04%
• zaocznych	28	10,60%
naukę w studium policealnym lub pomaturalnym		
• dziennym	14	5,30%
• zaocznym	10	3,78%
pracę	35	13,25%
nie pracują i nie uczą się	18	6,81%
o których brak informacji	50	18,93%

Większość absolwentów Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 w roku szkolnym 2007/2008 podjęła naukę na studiach 52,64 %, z tego 10,6% na studiach zaocznych, 9,08% podjęła naukę w studium policealnym lub pomaturalnym, 13,25% absolwentów podjęło pracę a 6,81 % nie uczy się i nie pracuje. Dużą grupę absolwentów stanowią osoby o których nie ma informacji – to 18,93%.

Absolwenci szkoły zawodowej : kucharz małej gastronomii rok szkolny 2007/2008

Stan na miesiąc październik 2008

Absolwenci , którzy podjęli:	Ilość uczniów	Zestawienie obejmuje 26 uczniów
naukę w		
•technikum dziennym	-	-
•technikum zaocznym	17	61%
pracę	5	18 %
nie uczą się , nie pracują	-	-
brak informacji	6	21 %

Absolwenci dwuletnich szkół zawodowych w zawodzie kucharz małej gastronomii w znacznej liczbie kontynuują naukę w technikum uzupełniającym w zawodzie kucharz.

III.3 Funkcjonowanie absolwentów na lokalnym i regionalnym rynku pracy.

W I półroczu 2008 roku pracodawcy z terenu powiatu bialskiego zgłosili 1225 ofert pracy. Najczęściej była to potrzeba zatrudnienia: pracowników biurowych, sprzedawców, szwaczek, pracowników administracyjnych, robotników gospodarczych, ogrodników terenów zieleni, robotników palcowych, magazynierów, sprzątaczek i sekretarek.

Wymienione powyżej zawody to 33,87 % ogółu ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców.

Oferty pracy w I półroczu 2008 roku w powiecie białskim

Nazwa zawodu	Oferty pracy w I półroczu
Pracownik biurowy	125
Sprzedawca	121
Szwaczka	91
Pracownik administracyjny	48
Robotnik gospodarczy	47
Ogrodnik terenów zieleni	34
Robotnik placowy	38
Magazynier	31
Sprzątaczką	26
Sekretarka	23

Źródło: PUP Biała Podlaska

Na podstawie wskaźnika szansy otrzymania oferty pracy w poszczególnych zawodach największe szanse otrzymania oferty pracy mają osoby wykonujące następujące zawody:

- pracownicy biurowi
- ogrodnicy
- ładowacze nieczystości
- urzędnicy ds. podatków
- pracownicy archiwów
- architekci, urbaniści i pokrewni.

Opierając się na strukturze ofert pracy na PKD w powiecie białskim największa liczba ofert pracy pochodziła z sekcji administracji publicznej i obrony narodowej 21,46% ofert, również w sekcji handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych i motocykli oraz art. użytku osobistego i domowego 19,83%. Analizę ofert pracy w mieście Biała Podlaska prezentuje poniższa tablica.

Oferty pracy w I półroczu 2008 roku w mieście Biała Podlaska

Nazwa zawodu	Oferty pracy w I półroczu
Pracownik biurowy	120
Sprzedawca	69
Operator wprowadzania danych	28
Kucharz	18

Pracownik kancelaryjny	14
Handlowiec	13
Magazynier	12
Robotnik magazynowy	12
Technik informatyk	14
Fryzjer	13

Zródło: PUP Biała Podlaska

W I półroczu 2008 roku zgłoszono 649 ofert pracy z terenu miasta, porównując do tego samego okresu 2007 roku liczba zgłoszonych ofert wzrosła o 42. Największa liczba ofert została zgłoszona do pracowników biurowych, sprzedawców, operatora wprowadzania danych, kucharza, pracownika kancelaryjnego, handlowca, magazyniera, robotnika magazynowego, technika informatyka i fryzjera. Na podstawie wskaźnika szans otrzymania oferty pracy największą szansę otrzymania oferty pracy w mieście Biała Podlaska mają:

- pracownicy obsługi biurowej
- ogrodnicy
- pracownicy pozostałych specjalności
- kierownicy małych przedsiębiorstw
- szklarze i pokrewni
- urzędnicy ds. przyznawania zasiłków
- urzędnicy ds. podatków
- pracownicy bibliotek i informacji naukowej
- specjaliści ds. rynku nieruchomości
- specjaliści ds. społecznych
- operatorzy maszyn górniczych i pokrewni
- operatorzy wprowadzania danych
- pośrednicy ubezpieczeniowi
- kierownicy małych przedsiębiorstw w budownictwie
- nauczyciele szkół specjalnych

W mieście Biała Podlaska największą liczbę ofert pracy według PKD zgłoszono w sekcji administracja publiczna i obrona narodowa 23,57%, a także w sekcji handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych i motocykli oraz art. użytku osobistego i domowego 23,11%.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w powiecie białskim w I półroczu 2008 roku wskaźnik intensywności deficytu zawodów na poziomie maksymalnym zanotowano wśród następujących zawodów: agent ubezpieczeniowy, przedstawiciel handlowy, zaopatrzeniowiec, asystent bankowości, opiekunka środowiskowa, bibliotekarz, sekretarka, operator wprowadzania danych, asystent rachunkowości, ekspedient pocztowy, pozostali pracownicy obsługi biurowej, zmiatacze i pokrewni. 32% wskaźnika intensywności deficytu odnotowano w ogrodniku terenów zielonych.

Natomiast w mieście Biała Podlaska w I półroczu 2008 roku wskaźnik intensywności deficytu zawodów na poziomie maksymalnym zanotowano wśród zawodów: operator wprowadzania danych, pracownik kancelaryjny, ogrodnik terenów zielonych, robotnik magazynowy, nauczanie przedmiotów zawodowych technicznych, wychowawca w jednostkach penitencjarnych, pozostali pracownicy ds. podatków, rejestratorka medyczna, pomoc kuchenna.

W aspekcie przedstawionych powyżej danych dotyczących zarówno powiatu białskiego jak i miasta Biała Podlaska należy stwierdzić, że młodzież kształcąca się w Zespole Szkół Zawodowych nr 1 we wszystkich typach szkół ma dosyć duże szanse dotyczące możliwości zatrudnienia i funkcjonowania na lokalnym i regionalnym rynku pracy. Kierunki kształcenia w liceum profilowanym wynikają w pełni z zapotrzebowania lokalnego rynku pracy, podobnie jest w technikum. Należy szczególnie podkreślić, że Zespół Szkół Zawodowych nr 1 po wnikliwej analizie możliwości zatrudnienia w oparciu o dane Powiatowego Urzędu Pracy wprowadził trzy lata temu kierunek technik handlowiec oraz dwa lata temu kierunek technik architektury krajobrazu.

IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA I UWARUNKOWAŃ ZEWNEĘTRZNYCH

IV.1 Prognozy demograficzne

Prognozy ludności (Stan 31.XII)

Lata	2004	2005	2010	2015	2020	2025	2030
Województwo Lubelskie	2185156	2178695	2150980	2125741	2095795	2055470	2000796
Powiat bialski	114449	113811	112064	11099	110278	109423	108109
Biała Podlaska	58047	58526	58850	58758	58078	56693	54505

Dane: stat.gov.pl

Prognozy demograficzne od 2004 roku do roku 2030 zakładają spadek liczby ludności w województwie lubelskim o 184360 osób, w powiecie bialskim o 6340, w mieście Biała Podlaska o 3542 osoby.

Liczba uczniów w szkołach gimnazjalnych na terenie miasta Biała Podlaska

	2005/2006	2006/2007	2007/2008
Gimnazjum Publiczne	2616	2370	2205
Gimnazjum Rzemieślnicze	54	57	53
Gimnazjum Katolickie	103	113	126
Razem	2773	2540	2384

Źródło: Urząd Miasta Biała Podlaska

W roku szkolnym 2007/2008 w Białej Podlaskiej do ośmiu szkół gimnazjalnych uczęszczało 2384 gimnazjalistów. Do gimnazjów publicznych uczęszczało 2205 uczniów, do rzemieślniczego 53 uczniów a do katolickiego 126.

Liczba uczniów gimnazjalnych szkołach gimnazjalnych na terenie miasta Biała Podlaska spada na przestrzeni kilku lat, porównując rok 2008 do 2005 liczba uczniów spadła o 389 uczniów.

W powiecie ziemskim do 30 gimnazjów uczęszcza 4799 uczniów (stan 2008 r.)

Prognozy demograficzne zarówno ludności jak i liczby uczniów uczęszczających do gimnazjów wykazują tendencję spadkową. Zatem należy założyć, że liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych również będzie wykazywała podobną tendencję.

IV.2 Współpraca szkoły z zakładami pracy

W ramach Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 młodzież Technikum odbywa praktyki zawodowe w klasie II i III. Praktyki w zawodach: technik kucharz i technik organizacji usług gastronomicznych odbywają się na terenie szkoły w Warsztatach Szklonych. Natomiast młodzież kształcąca się w zawodach: technik ekonomista, technik handlowiec a także technik informatyk odbywa praktykę zawodową poza siedzibą szkoły u lokalnych pracodawców. Celem praktyki zawodowej jest zorganizowanie optymalnego środowiska kształcenia zawodowego uczniów, korelacja teoretycznego kształcenia zawodowego młodzieży z praktyczną nauką zawodu, przygotowanie uczniów do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe oraz wyposażenie uczniów w umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, wpojenie uczniom zasad etyki i kultury zawodu, promowanie szkoły w środowisku lokalnym.

Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami w płaszczyźnie poszczególnych zawodach kształtowała się następująco:

- Technik ekonomista

W klasach drugich technikum młodzież odbyła praktykę w 39 zakładach pracy a w klasach trzecich w 35. Głównie są to banki, urzędy gminy, firmy i przedsiębiorstwa.

- Technik handlowiec

Młodzież odbywa praktykę głównie w sklepach spożywczych i przemysłowych. Zdarzają się również hurtownie.

- Technik informatyk

Młodzież nabywała umiejętności praktycznych głównie w firmach informatycznych, ale również w bankach i urzędach gminy.

Ogółem w praktykach zawodowych uczestniczyło 242 uczniów z dziewięciu klas. Wśród wymienionych pracodawców należy wyróżnić ze względu na ilość przyjętych na praktyki uczniów następujące zakłady pracy: Urząd Miasta Biała Podlaska, Urząd Skarbowy Biała Podlaska, Komunalnik Sp. z o.o., Bank Polskiej Spółdzielczości O/Biała Podlaska, BGŻ O/Biała Podlaska, Z.W. Biawena Biała Podlaska, wszystkie urzędy gminy powiatu bialskiego, firmy komputerowe m. in. BAJT, sklepy spożywcze i przemysłowe.

Szkoła współpracuje także z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową im. Jana Pawła II w Białej Podlaskiej.

W ramach projektów unijnych realizowanych przez ZSZ nr 1 w Białej Podlaskiej w I semestrze roku szkolnego 2008/09 szkoła prowadzi współpracę z:

- Publicznym Gimnazjum w Ciciborze Dużym w ramach projektu „Zwiększenie oferty edukacyjnej oraz podniesienie poziomu kształcenia uczniów w Zespole Szkół Zawodowych nr 1 w Białej Podlaskiej i Publicznego Gimnazjum w Ciciborze Dużym, którzy zamieszkują na wsi” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego przez EFS. W ramach tego projektu zostały podjęte działania: prowadzono zajęcia z przedmiotów maturalnych i zawodowych, zajęcia kabaretu i koła filmowego, zajęcia sportowe, zorganizowano wycieczki do Warszawy, Białowieży, Lublina, pokazy gastronomiczne, warsztaty malowania ikon.
- Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie w ramach „Cyklu działań z zakresu edukacji ekologicznej”. Podjęto następujące działania: zajęcia w ramach Ekologicznego Koła Zainteresowań, wyjazd do Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Białej Podlaskiej, zorganizowanie wycieczki „Podlaski przełom Bugu” i Turnieju Ekologicznego,
- „Dziuplą” Świetlicą Socjoterapeutyczną w ramach projektu „Społeczeństwo obywatelskie zaczyna się w szkole” – „Każdy inny, wszyscy równi”. Zorganizowane zostały dyskoteki charytatywne oraz zakupiono paczki świąteczne dzieciom.
- Świetlicą „Perspektywa” w ramach projektu „Społeczeństwo obywatelskie zaczyna się w szkole” – „Zabawa też może być pożyteczna” – zorganizowano zabawę karnawałową i andrzejkową dla dzieci oraz zabawy dla dzieci w czasie ferii.
- Polsko – Amerykańską Fundacją Wolności przez Stowarzyszenie KLANZA w ramach projektu: „PROJEKTOR – wolontariat studencki”, w którym zostały prowadzone zajęcia w formie wolontariatu przez studentów.

IV.3 Działalność szkoły na rzecz przygotowania uczniów do funkcjonowania w zmieniających się realiach rynku pracy

Zespół Szkół Zawodowych nr 1 w Białej Podlaskiej podejmuje szereg działań zmierzających do przygotowania młodzieży i jej funkcjonowania na rynku pracy.

W szkole istnieje Szkolny Ośrodek Kariery, który oferuje młodzieży:

- opisy zawodów,
- autotesty psychologiczne,
- informacje z rynku pracy,
- treningi, szkolenia, kursy umiejętności,
- narzędzia i metody do planowania kariery,

- informacje o możliwych ścieżkach kształcenia,
- multimedialne programy komputerowe,
- nowocześnie opracowane filmy o zawodach,
- literatura motywująca do samokształcenia,

Zadania Szkolnego Doradcy Zawodowego:

- udzielanie indywidualnych porad uczniom i rodzicom, prowadzenie grupowych zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej;
- wskazywanie uczniom, rodzicom i nauczycielom dodatkowych źródeł informacji na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim dotyczących m. in.: rynku pracy, trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia, wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów przy wykonywaniu przyszłych zadań zawodowych oraz możliwości udziału w programach Unii Europejskiej;
- gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia,
- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informację edukacyjno-zawodową oraz na pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- wspieranie w działaniach doradczych rodziców i nauczycieli poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych, udostępnianie informacji i materiałów do pracy z uczniami;
- współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrz-szkolny system doradztwa zawodowego, w szczególności z poradniami psychologiczno-wychowawczymi, w tym poradniami specjalistycznymi, oraz innymi instytucjami świadczącymi poradnictwo i specjalistyczną pomoc uczniom i rodzicom;
- prowadzenie lekcji i spotkań rady pedagogicznej;
- współpraca z urzędami pracy, klubami pracy, centrami informacji i planowania kariery zawodowej oraz z biurami karier na wyższych uczelniach.

Młodzież klas III Liceum Profilowanego i IV Technikum od kilku lat uczestniczy w Targach Pracy I Edukacji, organizowanych przez Mobilne Centrum Informacji Zawodowej. Młodzież miała okazję zapoznać się z ofertą edukacyjną uczelni wyższych z terenu województwa lubelskiego oraz siedleckiego.

V. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Zespół Szkół Zawodowych nr 1 im. Komisji Narodowej w Białej Podlaskiej to szkoła zlokalizowana w województwie lubelskim, w północnej jego części. Miasto jest jednym ze średnich miast polski, w którym dominującym sektorem zatrudnienia są usługi publiczne, ze zbyt małą liczbą zakładów pracy.

Szkoła posiada dość dobre warunki lokalowe. Jest to największa szkoła w mieście, w której kształcą się 1367 uczniów. Połowa młodzieży pochodzi z terenów wiejskich. Blisko 45 % uczniów codziennie dojeżdża do szkoły ze swoich miejscowości.

Młodzież ma możliwość uczestnictwa w zajęciach dodatkowych organizowanych z poszczególnych przedmiotów, duża część zajęć dotyczy przygotowania do egzaminów maturalnych i zawodowych, ale również są to zajęcia sportowe, taneczne czy też teatralne. Większość tych zajęć nauczyciele prowadzą charytatywnie, część z nich natomiast jest finansowana ze środków organu prowadzącego lub funduszy unijnych. Większość nauczycieli posiada wykształcenie wyższe magisterskie, jeden nauczyciel posiada tytuł doktora.

Nauczyciele spotykają się z następującymi problemami w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych i zawodowych:

- brak podręczników do przedmiotów zawodowych,
- oczekują pomocy w zakresie metod kształtowania umiejętności ucznia pracy w grupie – uczniowie są niechętni do przyjmowania roli lidera,
- poszukiwania sposobów uaktywnienia uczniów na zajęciach,
- pomocy w doborze metod nauczania i pomocy dydaktycznych (opracowanie nowoczesnych programów nauczania opartych na technologii informacyjnej nie tylko w zawodzie technik informatyk, ale także w zakresie przedmiotów gastronomicznych czy ekonomicznych z wykorzystaniem pakietów multimedialnych),
- brak możliwości sprawdzenia wiedzy praktycznej uczniów np. w formie symulacji przedsiębiorstwa.

Korelacja treści nauczanych przedmiotów zawodowych i możliwość jednoczesnego prowadzenia przedsiębiorstwa symulacyjnego w szkole zwiększyłaby efektywność absolwentów na rynku pracy.

Kwalifikacje zawodowe jakie osiąga uczeń w wyniku czteroletniego cyklu kształcenia zarówno w zawodzie technik informatyk i technik ekonomista są na dosyć dobrym poziomie, co wynika z analizy wyników egzaminów zewnętrznych potwierdzających kwalifikacje zawodowe absolwentów w poszczególnych zawodach.

Celem zwiększenia efektywności zdawalności egzaminu zawodowego części pisemnej, dotyczącej przedsiębiorczości można byłoby podjąć działania w postaci wprowadzenia zajęć dodatkowych z przedsiębiorczości w klasie czwartej oraz doposażyć pracownię w nowoczesne środki dydaktyczne: profesjonalnie przygotowane prezentacje multimedialne, filmy dydaktyczne, symulacje komputerowe, plansze tematyczne i inne. Ważnym elementem byłoby praktyczne zastosowanie poznanych wiadomości np. w formie przedsiębiorstwa symulacyjnego, to pozwoliłoby podnieść poziom zdawalności etapu praktycznego egzaminu zawodowego potwierdzającego kwalifikacje zawodowe z zawodzie technik ekonomista.

Działania zmierzające do zwiększenia umiejętności w zakresie wykorzystania technologii informacyjnej, mogłyby dotyczyć wykorzystania technologii informacyjnej w zakresie nauczania przedmiotów zawodowych. Korelacji treści informatycznych z ekonomicznymi pozwoliłaby w pełni efektywnie funkcjonować absolwentom na rynku pracy. Jednak nie jest to w pełni możliwe bez wykorzystania nowoczesnych pomocy dydaktycznych w postaci stanowisk komputerowych w pracowniach przedmiotowych, rzutników multimedialnych, ekranów, foliogramów, prezentacji multimedialnych, planszy dydaktycznych i przygotowania, poprowadzenia warsztatów tematycznych dotyczących przedsiębiorstwa symulacyjnego.

Należałoby znacznie podnieść poziom umiejętności matematycznych u uczniów, a przez to poziom zdawalności egzaminu maturalnego z matematyki. W zakresie kształtowania kompetencji matematycznych należałoby zwiększyć liczbę zajęć ćwiczeniowych, stosować nowoczesne metody dydaktyczne, wykorzystując technologię informacyjną, właściwie motywować uczniów do działania. Celowe byłoby zorganizowanie warsztatów dla nauczycieli na zasadzie „dobrej praktyki”.

W zakresie zdawalności języka angielskiego na egzaminie maturalnym można stwierdzić, że szkoła posiada dosyć dobre rezultaty. Prowadzenie zajęć obejmujących zagadnienia z języka obcego zawodowego pozwoliłoby poszerzyć słownictwo niezbędne do funkcjonowania na rynku pracy. Ważnym aspektem kształtowania umiejętności

językowych są ćwiczenia kształtujące umiejętności niezbędne w użytecznym, codziennym środowisku.

W powiecie bialskim i mieście Biała Podlaska obserwujemy od 2004 roku spadek bezrobocia. Niepokojącą tendencją na lokalnym rynku pracy jest struktura bezrobotnych ze względu na wiek, w której zarówno w powiecie jak i mieście największa liczba bezrobotnych zlokalizowana jest w przedziale wiekowym do 35 roku życia. W mieście 47% bezrobotnych to ludzie młodzi, a w powiecie to aż 56 %. Stopa bezrobocia w 2008 roku do października wykazywała tendencję spadkową, po czym wzrosła nieznacznie. Wśród bezrobotnych w powiecie dość liczną grupę stanowili bezrobotni w zawodzie, w którym kształcą się uczniowie w Zespole Szkół Zawodowych nr 1, w zawodzie kucharz – 134. Jednak w końcu I półrocza 2008 roku tylko dwóch absolwentów zarejestrowało się jako bezrobotni. Na terenie miasta działa także inna szkoła kształcąca w tym kierunku. W mieście znaczną liczbę osób zarejestrowanych jako bezrobotne stanowiły osoby z wykształceniem ekonomicznym - 132, nie uzyskano danych, które mówiłyby o tym czy są to ekonomiści ze średnim czy wyższym wykształceniem.

Kompetencje berneńskie w korelacji z treściami dydaktycznymi poszczególnych przedmiotów zarówno zawodowych jak i ogólnokształcących pozwolą wykształcić obywatela otwartego, ambitnego, znającego technologie informacyjne a więc z łatwością komunikującego się we współczesnym świecie, rozwiązującego problemy w sposób twórczy.

Większość absolwentów (ok. 62%) szkół średnich podejmuje dalszą naukę, podnosi swoje kwalifikacje zawodowe na studiach, w szkołach policealnych i pomaturalnych na terenie miasta jak i poza nim. 13% absolwentów podejmuje pracę.

W zasadniczej szkole zawodowej 61% podejmuje dalszą naukę, a pracę 18%.

Analiza ofert pracy wykazuje, że najczęściej ofert pracy dotyczyło: pracowników biurowych, sprzedawców, pracowników administracyjnych, sekretarek, kucharzy, pracowników kancelaryjnych, handlowców, magazynierów, techników informatyków, operator wprowadzania danych, ogrodnik terenów zielonych. Analiza ta pozwala stwierdzić, że absolwenci szkoły mają dość duże szanse na znalezienie pracy. Należy szczególnie podkreślić, że monitorowanie ofert pracy przyczynił się do powstania 3 lata temu klas w technikum o profilu: technik handlowiec i technik architektury krajobrazu.

Biorąc pod uwagę prognozy ludności Polski, szczególnie województwa lubelskiego i powiatu bialskiego oraz miasta Biała Podlaska należy podkreślić, że zakładają one

spadek liczby ludności. Dane z 2008 roku o liczbie ludności w mieście Biała Podlaska wskazują liczbę mieszkańców na poziomie 57.700. Natomiast prognozy zakładały, że w roku 2010 liczba mieszkańców będzie wynosiła 58.850. Zatem w związku ze spadkiem liczby mieszkańców, zmniejszy się także liczba młodzieży w szkołach na terenie miasta.

Działalność Szkolnego Ośrodka Kariery ma przygotować absolwentów do funkcjonowania na rynku pracy. Młodzież często jednak nie korzysta z tej możliwości.

Podniesienie poziomu efektywności procesu kształcenia w zakresie treści programowych przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych, ich korelację, jakość świadczonych usług edukacyjnych szkoły a przede wszystkim kształtowanie kompetencji kluczowych i zawodowych uczniów oraz absolwentów można osiągnąć poprzez współpracę wszystkich zainteresowanych stron: nauczycieli, rodziców, uczniów, pracodawców. Niezbędna jest wymiana doświadczeń z innymi ośrodkami-szkołami borykającymi się z podobnymi problemami. Nieodzowne jest wykorzystanie nowoczesnych pomocy dydaktycznych i pozyskanie na to środków finansowych.

Nadrzędnym celem edukacji jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w rzeczywistości pozaszkolnej. Uczniowie podczas lat spędzonych w szkole powinni nabyć takie umiejętności i kompetencje, które mogą wykorzystywać w życiu codziennym. Diagnoza losów absolwentów potwierdza opinię, że wiele osób niejednokrotnie nieprzeciętnych i zdolnych, nie potrafi w dorosłym życiu zastosować nabytej wiedzy i umiejętności. Funkcja nauczyciela w procesie dydaktycznym sprowadza się zatem do ułatwienia zastosowania nabytej wiedzy w sytuacjach nowych. Zalecenia do dalszej pracy powinny skupiać się na:

- podniesieniu jakości kształcenia i doskonaleniu nauczycieli – studia podyplomowe, seminaria, konferencje, warsztaty,
- zapewnieniu powszechnego dostępu do technologii informacyjnej na każdym przedmiocie ogólnokształcącym i zawodowym,
- doposażeniu szkoły w sprzęt techniczny i oprogramowanie,
- rozwijaniu umiejętności czytania ze zrozumieniem,
- kształtowaniu myślenia przyczynowo skutkowego i funkcjonalnego,
- uatrakcyjnieniu procesów kształcenia,
- dalsze rozwijanie funkcji SZOK-u,
- wzmocnieniu współpracy z lokalnymi i regionalnymi przedsiębiorcami, instytucjami współpracującymi ze szkołą.

Uczestnicząc w projekcie „Szkola Kluczowych Kompetencji” przed naszą szkoła otwiera się możliwość rozwiązania wyżej

Analiza SWOT

Współpraca Szkoły z lokalnym i regionalnym rynkiem pracy

Znajomość wymogów, potrzeb i prognoz rynku pracy i ich uwzględnianie w pracy z uczniem

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z lokalnymi pracodawcami podczas praktyk uczniowskich; • znajomość uwarunkowań lokalnego rynku pracy; • znajomość zawodów deficytowych; • działalność SZOK-u ; • współpraca z PUP; • współpraca z OHP; • współpraca z PWSZ. 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie nowych kierunków w oparciu o potrzeby rynku pracy ; • pozyskiwanie środków zewnętrznych ; • budowanie pozytywnego wizerunku szkoły.
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • brak dużych zakładów pracy ; • zbyt mała liczba zakładów produkcyjnych zlokalizowanych na terenie miasta; • w strukturze zatrudnienia dominuje sektor publiczny; • niewielkie zaangażowanie pracodawców w zakresie realizacji planu praktyk; • brak opiekunów praktyk zawodowych z przygotowaniem pedagogicznym w zakładach pracy; • niechęć pracodawców do przyjmowania na praktyki zawodowe • zbyt mały rynek pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak chęci współpracy ze strony uczniów z powodu zbyt małej atrakcyjności praktyk; • uczniowie nie zdobywają wiedzy praktycznej .

Analiza SWOT

Współpraca nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących z nauczycielami przedmiotów zawodowych

Wykorzystywanie wiedzy merytorycznej i pedagogicznej w kształtowaniu umiejętności i postaw uczniów szkół zawodowych

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> wzajemna współpraca ; dobre relacje pomiędzy nauczycielami; poprawne pod względem stylistycznym i ortograficznym formułowanie wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> uczestnictwo szkoły w różnego rodzaju projektach i przedsięwzięciach; podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności nauczycieli.
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> brak konsekwencji np. nieocenianie błędów ortograficznych w przedmiotach zawodowych; niedostosowanie programów nauczania do zmieniających się warunków społeczno – gospodarczych: brak nauki specjalistycznego słownictwa, np. dotyczącego informatyki, rynku pracy , itp.; brak pomocy dydaktycznych –np. multimedialnych, szczególnie jeśli chodzi o przedmioty zawodowe. 	<ul style="list-style-type: none"> utrudniony przepływ informacji; obniżenie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów; uszczuplanie programów nauczania – podstaw programowych; brak chęci nauczycieli do zmiany.

Analiza SWOT

Kompetencje zawodowe i kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów Szkoły

Pobudzanie aspiracji edukacyjnych i zainteresowań uczniów, rozwijanie umiejętności kluczowych oraz przygotowanie młodzieży do kontynuowania nauki i funkcjonowania na rynku pracy

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> bogata oferta szkoły w zakresie zajęć dodatkowych ; 	<ul style="list-style-type: none"> podnoszenie prestiżu szkoły w mieście; podnoszenie poziomu nauczania;

<ul style="list-style-type: none"> • działalność uczniów w różnych formach zajęć : istnienie kabaretu Eko – Show; • działalność młodzieży w ramach wolontariatu w szkole i poza nią ; • efektywna praca wychowawcza; • sukcesy uczniów w olimpiadach; • sukcesy w konkursach gastronomicznych; • sukcesy w konkursach informatycznych; • ponad połowa młodzieży podejmuje dalszą naukę na studiach wyższych (ok.53%); 	<ul style="list-style-type: none"> • wzbudzanie zainteresowań, pasji; • korelacja kierunków kształcenia ze strategią rozwoju miasta i powiatu; • podnoszenie poziomu życia rodzin absolwentów.
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • brak funduszy na zajęcia dodatkowe – duża część kół zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych jest prowadzona przez nauczycieli bezpłatnie; • duża liczba uczniów w klasie; • zbyt mało nowoczesnych środków informacyjnych; • zbyt mało funduszy na zakup sprzętu medialnego i nowoczesnych pomocy dydaktycznych; • często występujący brak środków finansowych uczniów i ich rodzin na dalsze kontynuowanie nauki 	<ul style="list-style-type: none"> • brak motywacji nauczycieli do prowadzenia zajęć dodatkowych; • spadek poziomu życia rodzin absolwentów; • wzrost bezrobocia.

Analiza SWOT

Kadra pedagogiczna w aspekcie kształtowania Kompetencji Kluczowych

Umiejętność dostosowywania programów do zmieniających się uwarunkowań środowiskowych i rynku pracy

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> • otwieranie nowych kierunków kształcenia; • podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez: uczestnictwo w kursach, seminariach, warsztatach organizowanych na terenie szkoły i poza nią ; 	<ul style="list-style-type: none"> • brak problemów z naborem uczniów do szkoły; • dynamiczny rozwój szkoły; • podniesienie prestiżu szkoły na lokalnym rynku oświatowym;

<ul style="list-style-type: none"> dokształcanie się nauczycieli: studia podyplomowe; zwiększająca się liczba nauczycieli egzaminatorów; uzyskiwanie wyższych stopni awansu zawodowego; współpraca nauczycieli z lokalnym rynkiem pracy, PUP; 	<ul style="list-style-type: none"> podniesienie poziomu nauczania.
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> zawiłość procedur , które pozwalają szkole reagować na zapotrzebowanie rynku pracy; często zmieniający się rynek pracy – trudność w reagowaniu ; brak kadry do nauczania specjalistycznych przedmiotów – „nowych” ; brak nowoczesnych pomocy dydaktycznych j. obce , przedmioty zawodowe; brak nowoczesnego sprzętu komputerowego. 	<ul style="list-style-type: none"> kształcenie w „swoich” kierunkach bez analizy potrzeby rynku pracy; trudności proceduralne i prawne w otwieraniu nowych kierunków kształcenia .

Analiza SWOT

Charakterystyka uczniów

Znajomość wymogów, potrzeb i prognoz rynku pracy

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> posiadanie umiejętności zawodowych wymaganych na egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe; znajomość podstawowych praw i obowiązków pracownika; informacja ze strony nauczycieli i SZOK-u dotycząca: elementów jakie powinna zawierać umowa o pracę, gdzie zgłosić się, 	<ul style="list-style-type: none"> podejmowanie działalności gospodarczej przez absolwentów szkoły; tzw. „dorabianie”, podczas okresu nauki; świadoma i aktywna postawa obywatelska.

<p>aby podjąć działalność gospodarczą, umiejętności przygotowania aplikacji związanej odpowiedzią na ogłoszenie o pracę, sposobów aktywnego poszukiwania pracy.</p>	
<p>SŁABE STRONY</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<ul style="list-style-type: none"> • przewaga teorii nad praktyką w procesie kształcenia; • nieumiejętność wcielenia w życie uzyskanej wiedzy teoretycznej; • brak aktywności uczniów; • brak zainteresowań i chęci do działania; • nieumiejętność pracy w grupie – obawa przed rolą lidera; • trudności w rozwiązywaniu konfliktów w drodze negocjacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak zainteresowania podjęciem pracy; • uzależnienie od Internetu; • podatność na nieprawidłowe ukierunkowanie przyszłego znawcy technologii informacyjnej na społeczeństwo, np. sabotaż komputerowy, rozpowszechnianie tajemnicy źródła informacji, łamanie praw autorskich.; • złe wzorce – chęć emigracji za granicę.